

Tijdschrift
voor

Lichamelijke Opvoeding

Vakblad voor
gekwalficeerden
in de LO & Sport,
trainers en
jeugd sportbegeleiders

Hoe fietsvaardig
zijn onze kinderen?
Sportbeoefening in Vlaanderen

www.bvlo.be

BOND VOOR LICHAMELIJKE OPVOEDING VZW

Snel afgeleid? Bij ongeval zijn we
binnen de 30 minuten ter plaatse.

ethias
Doet wat moet

De gebeurtenissen naast de weg zijn soms interessanter dan die erop. Zo worden we allemaal wel eens afgeleid tijdens het rijden, en dan is een ongeval snel gebeurd. Gelukkig is Ethias binnen de 30 minuten ter plaatse om u en uw familie veilig naar huis te brengen en uw wagen bij een garage van uw keuze af te zetten. Deze service is gratis inbegrepen bij onze autoverzekering. Alweer een bewijs dat Ethias u het leven makkelijker maakt.

ethias
Doet wat moet

Vergelijk uw huidige autoverzekering met die van Ethias.
Bel gratis naar 0800 25 777 of surf naar ethias.be.

Beste lezer

Jij bent een voorvechter van Lichamelijke Opvoeding en Sport, jij vindt fysiek actief zijn een normale manier van leven, jij stimuleert anderen om te bewegen, jij geeft het goede voorbeeld en bent zelf actief en sportief. Wel, jou hebben we nodig om verder deze levensstijl uit te dragen en de goesting en zelfs drang om te bewegen en te sporten door te geven aan al wie het horen wil. Maar eigenlijk ook en vooral voor wie er nu nog geen oren naar heeft ... Want jij weet als geen ander hoeveel deugd je hebt van een ochtendloopje in de dauw, een recreatieve of intensieve fietstocht en een hippe danssessie, of hoe je een boost krijgt van een spannende basketbalmatch, een zwemuurtje of een partijtje strandvoetbal.

In het tijdschrift kan je opnieuw enkele ideeën opdoen en vind je bovendien interessante achtergrondinformatie waarmee je aan de slag kan.

De enthousiaste vakgroep van het Atheneum in Boom waar we dit keer op bezoek gingen, slaagt erin om zijn leerlingen sport, maar ook en vooral zijn niet-sportleerlingen te motiveren om ervoor te gaan, hen uit te dagen en hen te laten genieten van sport en beweging.

Het onderzoek van de UGent over de 'fietsvaardigheid van onze kinderen' leert jou hoe kinderen scoren en pleit er bijvoorbeeld ook voor om kinderen nog veel meer fietservaringen aan te bieden, willen we ervoor zorgen dat ze zich veilig doorheen het drukke verkeer kunnen manoeuvreren.

De onderzoeksgroep Sport- en Bewegingsbeleid van de KU Leuven heeft dan weer de sportbeoefening in Vlaanderen onder de loep genomen en geeft jou in vogelvlucht de meest frappante resultaten. Je leest bijvoorbeeld dat sportparticipatie nog nauw samenhangt met sociale achtergrond en dat sporten in clubverband 'in de familie' zit. Wie de uitvoerige versie wil lezen, kan het boek 'Vlaanderen sport!' raadplegen, maar hier krijg je alvast een voorproefje.

Kersverse doctor in de LO Hans Vangrunderbeek van de KU Leuven presenteert zijn proefschrift en heeft het over de bijsturing van het academische en professionele profiel, een thema dat absoluut actueel blijft.

Verder in dit tijdschrift lees je een artikel over 'Hoe het lokale sportbeleid vanaf 2014 gereorganiseerd zal worden en welke prioriteiten de overheid naar voor schuift, over het protocol schoolzwemmen en een samenvatting van de stand van zaken m.b.t. lichamelijke opvoeding en sport op school in Europa.

De activiteiten van de BVLO krijgen uiteraard ook een plaats in dit nummer, maar wil je meer uitgebreide informatie en foto's van de voorbije evenementen en nascholingen bekijken, dan surf je best naar onze website.

De redactie

Het Tijdschrift voor Lichamelijke Opvoeding is een vakblad voor gevormden in de LO, trainers en jeugdsportbegeleiders. Het verschijnt trimestrieel: 5 maart, 5 juni, 5 september en 5 december. Een abonnement op het Tijdschrift voor Lichamelijke Opvoeding is inbegrepen in het lidmaatschap van de BVLO.

Maar een BVLO-lidmaatschap is meer dan dat! Kijk voor alle mogelijke formules en voordelen op onze site: www.bvlo.be > LO & Sport > Lidmaatschap of bel de ledentelefoon 09-218 91 23 (kantooruren).

Het BVLO-lidmaatschap sluit je af voor 12 maanden of de volle 365 dagen. Alle info en online lid worden: www.bvlo.be

Verantwoordelijke uitgever: E. De Boever
Waterkluislaai 16, 9040 Sint-Amandsberg/Gent

De redactieraad bestaat uit: Kristine De Martelaer, Eric De Boever, Sophie Van Aelst en wordt bijgestaan door een ruime adviesgroep en een reviewpanel.

In dit nummer

Theorie

Woord Vooraf 3

Meer LO op school? Het kan! 4

GIP GIP GIP? HOERA VOOR ATHENEUM BOOM!

SOPHIE VAN AELST

Hoe fietsvaardig zijn onze kinderen? 8

FABIAN DUCHEYNE, ILSE DE BOURDEAUDHUIJ, MATHIEU LENOIR EN

GREET CARDON

Sportbeoefening in Vlaanderen: facts and figures 12

JEROEN SCHEERDER, HANNE VANDERMEERSCHEN, JULIE BORGERS,

ERIK THIBAUT EN STEVEN VOS

Diversificatie en bijsturing van het academische en professionele profiel voor Lichamelijke Opvoeding op universitair niveau in België 16

HANS VANGRUNDERBEEK

Nieuw decreet Lokaal Sportbeleid. Belangrijke wijzigingen op vlak van het gemeentelijk sportbeleid 21

SOPHIE COOLS

In het wiel van Eddy Merckx 23

SPORTIMONIUM

Protocol schoolzwemmen 24

MARJOLEIN VAN POPPEL

Lichamelijke Opvoeding & Sport op school in Europa 27

EUROPESE COMMISSIE

Move-week krijgt 1 miljoen euro van Europese Unie 29

ISCA

BVLO-Activiteiten met nascholingen, recreatieve activiteiten, clubbezoeken... 30

Bond voor Lichamelijke Opvoeding - voorstelling 33

Voordelen met je BVLO-lidkaart 35

Praktijk

Freerunning

STEVEN DE BACKER

TURNEN (FREERUNNING) 259-262

Indoor roeien op school (deel 2)

VLAAMSE ROEILIGA VZW

ROEIEN 007-014

Publiciteit: Bond voor Lichamelijke Opvoeding vzw
Tel. 09 218 91 20 - Fax 09 229 31 20 - e-mail: info@bvlo.be

Copyright: Het overnemen van artikels en foto's is zonder schriftelijke toestemming van de redactieraad niet toegelaten.
Iedere auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn/haar artikel.

Tijdschrift voor Lichamelijke Opvoeding is ondertekenaar van de Milieubeleidsvereenkomst Papier Vlaanderen en steunt de inspanningen van de Vlaamse regering i.v.m. papierrecuperatie.

Lid van de Unie van de Uitgevers van de Periodieke Pers.

drukkerij New Goff - Eekhoutdriesstraat 67 - 9041 Oostakker (Gent)
Tel 09 216 73 73 - fax 09 216 73 74 - info@newgoff.be

Meer LO op school? Het kan!

De vakgroep LO met vlnr Dominique De Vos, Jan Dubois, Jo Van Lent, Steven De Backer, Marco Van Der Taelen, Sanne Dillen, Ad De Wachter, Raf Kelderman, Kim De Raedt en Katrien Thys. Niet op de foto: Mitchel Gorremans en Thomas De Meyst.

GIP GIP GIP? HOERA

voor **ATHENEUM BOOM!**

Tijdens de GIP-week (GIP staat voor geïntegreerde proef) trok ik naar het Atheneum in Boom, een school met naast het traditionele aanbod ASO- en handelsrichtingen, een ruim aanbod sportrichtingen. De leerlingen met voorkeur voor sport kunnen er de opleiding 'Sportwetenschappen' en 'Lichamelijke Opvoeding en Sport' volgen. LO-leerkracht Steven De Backer staat mij al op te wachten aan de hoofdingang en rijdt mij onmiddellijk naar Tomorrowland, waar het beste festival van Europa en de wereld plaatsvindt. Vandaag is het recreatiedomein De Schorre ingepalmd door een GIP Sport van Atheneum Boom.

SOPHIE VAN AELST
Communicatie BVLO

De GIP Sport is een proef waar beroepsvaardigheden, manuele vaardigheden, algemene kennis en communicatievaardigheden evenwichtig en aangepast aan de studierichting van 'Lichamelijke opvoeding en sport' aan bod komen. Twee belangrijke aspecten worden beklemtoond: ten eerste wordt er vakoverschrijdend gewerkt, en ten tweede telt niet alleen het resultaat maar is vooral ook het proces zeer belangrijk.

Start van de rondleiding

"Ik wil jou graag enkele activiteiten van een GIP laten zien", start Steven. Amai, druk gsm-verkeer signaleerd in Boom! De directrice

belt dat ze uit vergadering is en beschikbaar, LO-collega Dominique die de GIP van vrijdag 19 april in De Schorre begeleidt, belt en vraagt waar ze ons kan opwachten. Enkele ogenblikken later vertelt ze enthousiast wat er die dag allemaal gebeurt. Een groepje laatstejaars van het Atheneum

zorgt in het kader van hun GIP voor een fantastische sportdag voor zo'n 140 tweedejaars van de middenschool Den Brandt in Boom. De jongens en meisjes proeven vandaag van een aantal niet zo traditionele sporten of sporten die tijdens de lessen LO minder aan bod ko-

OP EN TOP DYNAMIEK!

FIER OP DE MIDDAG- SESSIES TURNEN

FIGUUR 1

men: er is frisbee, lacrosse en mountainbike, maar ook judo, dans en teambuilding. Het ziet er gezellig uit en de jongeren genieten. In het mooie en gezellige tentenkamp kunnen ze 's middags hun picknick verorberen en het zal smaken na de actieve uren in de relatieve kou.

In de maand april zijn de zesdejaars van LO en Sport 1 week lesvrij. Ze organiseren allemaal zelf één GIP met 5 klasgenoten, ze helpen twee dagen bij een andere GIP en ze krijgen ook de tijd om aan hun logboek en presentatie te werken. "In totaal zijn er elk jaar tien sportdagen die in eerste instantie georganiseerd worden voor de scholen van de scholengroep Rivierenland (lagere scholen, secundaire scholen en scholen van het buitengewoon onderwijs). Daarnaast zijn er nog een aantal sportdagen die we voor externen organiseren", vertelt Steven De Backer. "Zo hebben we bv. beachsoccer, basketbal 3 on 3, een voetbaltornooi, enz." De leerlingen zorgen nadien voor een logboek en maken een powerpoint-presentatie ter verdediging van hun GIP voor een jury van negen personen, waaronder twee externen en één directielid. Op het GIP-rapport (zie figuur 1) ziet u welke onderdelen beoordeeld worden.

"Ik zeg het heel eerlijk", klinkt het ernstig. "Sommige GIPS zijn van een hoog niveau en moeten niet echt onderdoen voor georganiseerde sportdagen door hogeschoolstudenten lichamelijke opvoeding. Het enige waar die jonge gasten zich moeten voor hoeden, is dat ze op tijd beginnen. De planning kan soms wel wat beter. Daarom gaan we vanaf volgend schooljaar nog meer tussentijdse mijlpalen en evaluaties inlassen."

Mooie opbrengst

Naast de klassieke GIPS is er om de twee jaar nog een sportshow die meestal gevuld is met het betere turn- en danswerk. Op dit evenement krijgt de school honderden toeschouwers over de vloer en treden deelnemers van nationaal en internationaal karakter aan. "Onze

leerlingen zorgen werkelijk voor alles, de promotie, de organisatie, de aankleding en inrichting, de techniek, sponsoring, en ga zo maar door. Je kan dit vergelijken met een minionderneming zoals dit ook bestaat bij de opleiding boekhouden/informatica. De leerlingen treden voor een stuk zelf op, maar vragen bijvoorbeeld ook clubgenoten om hier eens een demonstratie te komen geven of nodigen gasten uit (soms ook tegen betaling). Vorig jaar was onze show een supergroot succes! Het was een heuse dance battle met op de koop toe een jurylid van het tv-programma 'So you think you can dance'. Er traden honderd jongeren op en we hadden meer dan 700 toeschouwers", geniet Steven De Backer nog na.

De jaren dat er geen sportshow is, organiseren de leerlingen een miniversie tijdens de open-deurdag, wat ook steeds een meerwaarde is. "De eventuele opbrengsten van de GIP gaan integraal naar de school, wat ervoor zorgt dat

we extra didactisch materiaal kunnen aankopen. Zo hebben we een mooie airtrack liggen, iets wat anders niet mogelijk zou zijn", weet Steven. Dit gegeven brengt ons naadloos bij de accommodatie.

Rijkdommen

Het Atheneum Boom beschikt over een ruime sportaccommodatie bestaande uit een professionele sporthal met verschillende in- en outdoorterreinen, een danszaal, een turnzaal en een competitiezwembad. 80% van de tijd is deze accommodatie voor de school. "Outdoor beschikken we over een tartan atletiekterrein en een kunstgrasveld, maar we gaan ook vaak naar het park met voetbalveld. Ja, we beseffen dat dit een luxe is."

Mevrouw Eeckman, directeur van Atheneum Boom, somt nog een aantal sterktes op. "Onze school bestaat voor een groot deel uit leerlin-

Geïntegreerde proef 6LS
J.B. Davidsstraat 2, 2850 BOOM
Tel: (03)888 05 24 of
Fax: (03)844 67 85
E-mail: atheneumboom@g-o.be
website: www.atheneumboom.be

Naam _____ **Klas** _____

Onderwerp opdracht _____ **Datum opdracht** _____

eindtermen Zelfstandig leren

Uit een aanbod een aan hun mogelijkheden aangepaste leerweg kiezen voor het aanpakken en oplossen van bewegingsopdrachten

Zelfstandig leertaken uitvoeren om een bewegingsopdracht tot een goed einde te brengen, rekening houdend met hun eigen kunnen

Bewegingssituaties alleen of in groep organiseren en aanpassen aan de deelnemers

1ste evaluatiemoment _____ **OPVOLGING datum** _____

De voorbereiding: 30 punten

Manier waarop info verzameld, geselecteerd, verwerkt en toegepast werd. 7,5 0

Het inzichtelijk denken en het nemen van beslissingen. 7,5 0

Houding bij het werken in groep. 7,5 0

Overleggen, afspraken maken en zich aan afspraken houden. 7,5 0

TOTAAL 30 0

De organisatie: 30 punten

Houding: stiptheid, taalgebruik, kledij, beleefdheid..... 7,5 0

Betrokkenheid, enthousiasme. 7,5 0

verantwoordelijkheid dragen en nemen. 7,5 0

vingrijkeid bij het oplossen van problemen. 7,5 0

TOTAAL 30 0

Het logboek: 20 punten

Inhoud algemeen logboek 3 0

SWOT 7 0

inhoud persoonlijk logboek 3 0

zelfreflectie 7 0

TOTAAL 20 0

De presentatie: 20 punten

De Powerpoint 10 0

De verdediging 10 0

TOTAAL 20 0

TOTAALSCORE GIP OP 100 _____ **EVALUATIE** _____

DATUM _____ **100** 0,0

NAAM EN HANDTEKENING MENTOR _____ **0**

GRASPLEIN CREËERT FESTIVALGEVOEL

gen die sport volgen (250 van de 520). De lesgevers (verplichte sportvakken en uren keuzesport) zijn mensen die uitblinden in hun discipline. Het feit dat de collega's kunnen lesgeven binnen hun eigen discipline draagt bij tot een verhoging van hun welbevinden. De aanwezige talenten en specialismen optimaal benutten, is iets waarmee ik trouwens ook rekening hou bij de werking van leerkrachten, legt de directeur uit. De groep van sportleerkrachten, ieder met hun specialiteit, is een jonge gedreven ploeg die belang hecht aan het uitbouwen van een kwalitatieve vakgroepwerking. Elke week komt het team één uur samen om een en ander te bespreken. Ja, ik ben er trots op. En ik ben er ook van overtuigd dat we als sportschool nog een bijkomende troef hebben omdat we niet 'eng' werken, we bieden een ruim gamma aan keuzesporten, dus bij ons niet uitsluitend voetbal of gymnastiek.

Onze opleiding heeft een aantal specifieke zaken. Zo screenen wij alle leerlingen in het begin van het jaar, krijgen de leerlingen 1 uur per week vaste remedieering voor atletiek, turnen, zwemmen en balsporten (afhankelijk van de individuele leerling) en werken we met een cluster: dans, budo/conditie en slagsporten.

Sportleerlingen

Atheneum Boom profileert zich als ASO-TSO-school met een gedifferentieerd aanbod aan studierichtingen. Meer dan de helft van de leerlingen volgt ASO-richtingen. Leerlingen kunnen in de tweede graad kiezen binnen het volledige gamma ASO: Latijn, Wetenschappen, Economie, Humane Wetenschappen en Sport

wetenschappen, met uitzondering van Grieks. In de derde graad komen dezelfde studierichtingen aan bod, in combinatie met een specifieke pool 'Wetenschappen', 'Wiskunde' of 'Moderne Talen'.

Ruim een derde van de leerlingen volgt richtingen binnen het studiegebied sport, zowel op ASO-niveau (Sportwetenschappen) als op TSO-niveau (Lichamelijke Opvoeding en Sport). Talrijke keuzesporten zijn mogelijk: voetbal, basketbal, tennis, volleybal, atletiek, turnen en dans.

Jongeren met interesse in handel kunnen na de gelijkgenaaamde studierichting Handel 2e graad kiezen voor de studierichting 'Boekhouden-Informatica' of 'Informaticabeheer' in de derde graad.

Nieuwe leerlingen voor de sportrichtingen worden altijd gescreend. In de maand september organiseert de school een driedaagse naar Tongerlo. Tijdens deze drie dagen worden de leerlingen van het derde jaar LS en SW gescreend voor de sporten turnen, dans, tennis, balsporten (handbal, basketbal, volleybal en voetbal) en atletiek. Daarnaast krijgen zij een initiatie in BMX, duathlon en teamtrophy met als doel elkaar beter te leren kennen en hen bewust te maken van de werkwijze en aanpak van de vakgroep lichamelijke opvoeding.

De leerlingen krijgen na de sportweek een screeningrapport waarbij we volgende scores hanteren een A, B of C, waarbij de A staat

voor 'beter dan het verwachtingspatroon', B 'zoals het verwachtingspatroon' en C 'zwakker dan het verwachtingspatroon'. Deze screening wordt gebruikt om de groepen voor remedieering te vormen.

Nieuwe leerlingen van het 4e, 5e en 6e jaar worden tijdens de eerste vier weken eveneens gescreend binnen de verschillende traditionele (turnen, balsporten, atletiek en zwemmen) sporten. Vanaf de vijfde week starten de lessen remedieering.

"De vakgroep staat er op dat de leerlingen optimale kansen krijgen om te verbeteren", vertelt Steven. "Wij zorgen voor remedieeringslessen tijdens de middagstudie. Zo is er elke dinsdag en vrijdag turnen en ook op vrijdag kunnen de leerlingen remedieering zwemmen volgen. Afhankelijk van de vraag komen ook andere sporten aan bod, dans wordt bijvoorbeeld ook vaak geremedieerd. Wij zijn er fier op dat leerlingen ook voor hun plezier naar het turnen komen, we mogen zelfs niet-sportleerlingen verwelkomen tijdens onze middagsessies", klinkt het.

Vanaf januari krijgen leerlingen ook de kans om te oefenen voor de competitie tussen de verschillende scholen van het GO die LO en Sport aanbieden. Atheneum Boom neemt ook vaak deel aan de interscolaire wedstrijden van de Stichting Vlaamse Schoolsport, en met succes. Aan sportieve actie geen gebrek! Aan sportieve leerlingen dus ook niet. Vanaf volgend jaar

Atheneum Boom heeft een lange geschiedenis want vierde aan het begin van het schooljaar 2011-2012 haar 150-jarig bestaan. De viering ging gepaard met een academische zitting, maar tegelijk werd ook de nieuwbouw geopend, een moderne vleugel waarin de refter, de keuken en de mediatheek zijn ondergebracht en waarvan het dak dienst doet als fietsenstalling – origineel!

"Maar waar ik het meeste plezier van heb, heel bijzonder, is ons gazon. Dit was een super investering. Als ik bekijk hoeveel rust deze groene plek brengt, hoe gezellig onze 'koer' is geworden, hoe onze leerlingen floreren op het gras, ja het creëert zelfs een beetje festivalgevoel. Vroeger hadden we een grijze vlakte, stond of hing iedereen in de hoeken en hadden we veel meer 'aanvaringen'. Het is alsof dat grasplein echt rust brengt en qua netheid is het ook een grote stap vooruit!", zegt mevrouw Eeckman overtuigd.

start Katrien met de cursus 'eerste hulp' (Rode kruis), dit geeft alle leerlingen van de school de mogelijkheid om een extra getuigschrift te behalen.

"De schoolbevolking komt uiteraard vooral uit Boom en omgeving, maar onze sportleerlingen komen ook van een stuk verder, de ruime regio ten zuiden van Antwerpen", schetst de directeur. "Vaak stromen leerlingen ook later dan het derde jaar in, ze komen ook uit allemaal verschillende scholen, met een andere mentaliteit en niet zelden zijn er ook leerstoornissen

in het spel. Al deze elementen zorgen er toch voor dat het 'kneden' ietwat moeilijker gaat. Maar ik ben ervan overtuigd dat de TSO-richting LO en Sport een bijzondere meerwaarde biedt. Wat mij het meeste pleziert is dat deze jongeren na een vaak lastig parcours toch een diploma kunnen behalen en succes beleven. Je moet echt het verschil zien tussen die jongens en meisjes die hier binnenkomen en de jonge mensen die hier afstuderen! Daarvoor doen we het dus", glimlacht de directeur.

MEER INFO

Atheneum Boom
J.B. Davidstraat 2, 2850 Boom
Tel. 03/888.05.24 – E-mail:
atheneumboom@g-o.be

www.atheneumboom.be

Atheneum Boom is een school van GO!
Scholengroep Rivierenland, Scholengroep
Rivierenland verenigt de scholen van het
GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeen-
schap in de regio's Klein-Brabant, Vaartland
en Rupelstreek

Trefwoorden: sportschool, extra LO & sport

PAST UW SCHOOL OOK IN DEZE RUBRIEK?

Neem dan als de bliksem contact op met de redactie: Sophie Van Aelst, sophie.vanaelst@bvlo.be

Wij brachten in deze rubriek al verslag uit over

- Vrij Landelijk Instituut Oudenaarde
- MPI Zonnebos in 's Gravenwezel
- Atheneum Wispelberg Gent
- Middenschool Maaseik
- Basisschool De Reigers Zelzate
- Maria-Boodschaplyceum Brussel
- Sportbasisschool Heusden
- De Oester Oetingen/Strijland
- Atheneum Avelgem

- Basisschool Hof Pepijn Landen
- KTA Jette
- KTA De Beeltjens Westerlo
- Universiteit Gent
- Basisschool De Regenboog Ertvelde
- De Meidoorn Eeklo
- Freinetschool De Boomgaard Gent
- Middenschool Lyceum Hasselt
- Koninklijk Atheneum Ninove

- Basisschool De Beeltjens Westerlo
- Middenschool Ieper
- VLIO Oudenaarde
- KAMSA Aarschot
- BUSO De Ster Tielt
- De Speling Genk, Basisschool Mickey Mouse
- De Sleutel
- BUSO-Kids Hasselt
- Sportbasisschool De Veerman Hamme

WIE PRIJKT HIER ALS VOLGENDE 'GOEDEVOORBEELD'?

HOE FIETSVAARDIG ZIJN ONZE KINDEREN?

Fietsen is een aangename en toegankelijke vorm van beweging. Voor kinderen is de fiets één van de belangrijkste manieren om zich te verplaatsen, aangezien fietsen kinderen in staat stelt om op 'zelfstandige basis' langere afstanden af te leggen tegen relatief hoge snelheden. Bovendien wordt de fiets ook heel vaak gebruikt in spelactiviteiten.

DRS. FABIAN DUCHEYNE,
Vakgroep Bewegings- en Sportwetenschappen,
Universiteit Gent

PROF. DR. ILSE DE BOURDEAUDHUIJ,
Vakgroep Bewegings- en Sportwetenschappen,
Universiteit Gent

PROF. DR. MATTHIEU LENOIR,
Vakgroep Bewegings- en Sportwetenschappen,
Universiteit Gent

PROF. DR. GREET CARDON,
Vakgroep Bewegings- en Sportwetenschappen,
Universiteit Gent

INLEIDING

Verschillende studies (Cooper et al., 2005; Sillard et al., 2005) hebben reeds aangetoond dat kinderen die regelmatig fietsen in het totaal meer bewegen en dus vaker de bewegingsnorm halen (d.i. dagelijks 60 minuten bewegen aan matige tot hoge intensiteit). Bovendien beschikken zij over een betere cardiovasculaire fitheid (Cooper et al., 2006; Voss en Sandercock, 2010). Deze voordelen zijn op hun beurt geassocieerd met een verlaagd risico op de ontwikkeling van overgewicht, en naar later toe hart- en vaatziekten, kanker, beroertes, enz (Blair et al., 2001). Regelmatig fietsen, zoals bijvoorbeeld fietsen naar school, biedt dus heel wat voordelen op het vlak van gezondheid.

Daartegenover staat dan weer dat kinderen die regelmatig fietsen zichzelf blootstellen aan grote risico's, zoals blijkt uit een aantal onderzoeken met betrekking tot fietsongevallen (Lammar, 2005; Tin Tin et al., 2010). Wanneer men dieper ingaat op de kenmerken van fietsongevallen waarbij kinderen betrokken zijn, blijken vooral kinderen in de laatste jaren van de lagere school vertegenwoordigd te zijn. Zo toont het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid aan dat 10- tot 14-jarigen verantwoordelijk zijn voor zo'n 10.6% van alle fietsongevallen in 2010 (Nuytens et al., 2012). Ook vindt men dat dergelijke ongevallen meestal niet ver van huis plaatsvinden en dat er in de meeste gevallen geen andere verkeersdeelnemers (voetgangers, fietsers, motorvoertuigen) betrokken zijn (Heesch et al., 2011). Daaren-

boven blijkt dat kinderen heel vaak de controle over hun fiets verliezen en zo ten val komen. Dit controleverlies wordt deels toegeschreven aan de staat van het wegdek, maar ook een gebrek aan fietsvaardigheid blijkt hierin een rol te spelen.

Onder fietsvaardig wordt verstaan 'het zo vaardig zijn dat de fiets als het ware een onderdeel van het lichaam vormt waardoor de fietser alle opdrachten kan vervullen die gevraagd worden' (Van Houcke et al., 2009). Met andere woorden, een kind is fietsvaardig wanneer het controle heeft over de fiets en dus de elementaire fietsvaardigheden onder de knie heeft. Tot deze basis fietsvaardigheden behoren onder andere het stappen met de fiets aan de hand, het opstappen en vertrekken, het fietssend links en rechts kijken, het links en rechts

signaleren, het remmen, enz. Deze vaardigheden worden meestal aangeleerd en getraind in een beschermde, gesloten context. Wanneer kinderen deze basisvaardigheden voldoende beheersen en dus de uitvoering ervan geautomatiseerd verloopt, kan overgeschakeld worden op het oefenen in reële verkeerssituaties. In deze context worden verkeersvaardigheden aangeleerd. Deze verkeersvaardigheden zijn een koppeling van fietsvaardigheden in een verkeerscontext. Voldoende fietsvaardig zijn is dus een belangrijke voorwaarde om verkeersveilig gedrag te kunnen stellen. Dit brengt ons bij de vraag: hoe fietsvaardig zijn kinderen eigenlijk? In dit artikel wordt de fietsvaardigheid van kinderen uit het 4e leerjaar besproken. Deze leeftijdsgroep werd gekozen omdat ze een belangrijke risicogroep vormt voor verkeersongevallen en omdat kinderen van deze leeftijd over voldoende motorische en cognitieve vaardigheden beschikken om te kunnen fietsen en ze voorbereid moeten worden op het fietsen in het echte verkeer.

FIETSTEST

Om de fietsvaardigheid van kinderen van het 4e leerjaar in kaart te brengen werd een fietstest ontwikkeld. Deze test is deels gebaseerd op de ADAC-proef (ADAC, 1990). Deze proef werd in 1984 georganiseerd door de Duitse automobiellclub ADAC en had tot doel het verkeersveilige gedrag van fietsende kinderen te bevorderen aan de hand van praktische oefening. Verder is de fietstest gebaseerd op bestaande fietstrainingen zoals 'Meester op de fiets' (Stichting Vlaamse Schoolsport et al., 2005) en 'FietslEfiets' (Van Houcke et al., 2009). Bovendien werd de fietstest voorgelegd aan en verder aangepast door een expertenpanel op het gebied van motorische controle en het testen van groot motorische vaardigheden. De uiteindelijke fietstest bestond uit 13 proeven. Bij elk proef werd een specifieke basis-fietsvaardigheid getest (zie Tabel 1). Deze basis-fietsvaardigheden kunnen in drie groepen worden ingedeeld. De eerste groep bestaat uit de vaardigheden die uitgevoerd worden tijdens het fietsen, dus terwijl de eigenlijke fietsbeweging aan de gang is. Het gaat hier vooral over het fietsen over hindernissen, het signaleren, het slalom fietsen, het omkijken over de linkerschouder, enz. Tot de tweede groep behoren de fietsvaardigheden die zich afspelen vóór of onmiddellijk na het fietsen (het wandelen met de fiets aan de hand, het opstappen en het afstappen). De laatste groep omvat de vaardigheid die instaat voor de overgang tus-

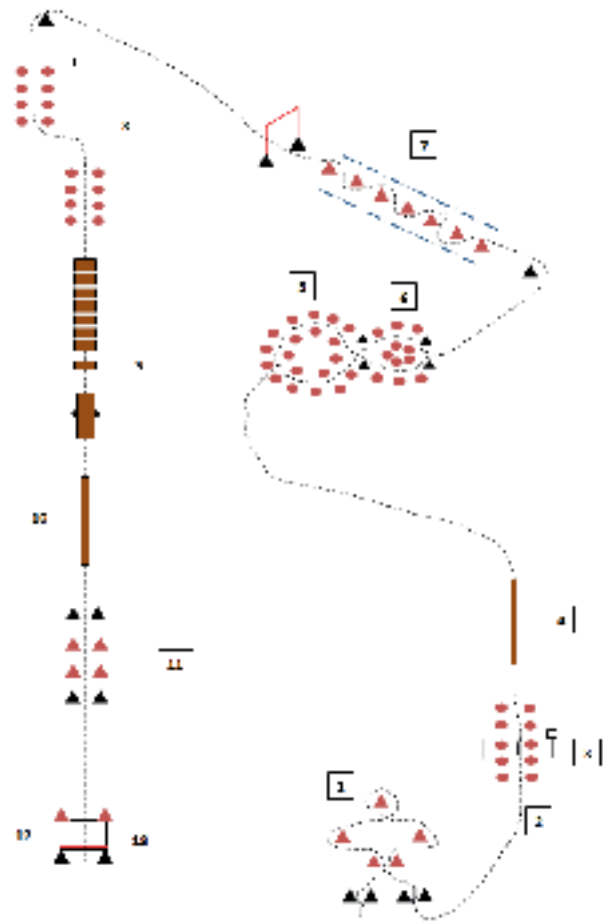
sen fietsen en niet fietsen, namelijk het remmen om tot stilstand te komen (Ducheyne et al., 2013).

De fietstest werd afgenomen op de speelplaats van de school. Om de afname van de test vlot te laten verlopen werden de verschillende proeven in een bepaalde volgorde opgesteld en vormden ze zo een 'fietsparcours' (zie Figuur 1). Elke proef werd aan de kinderen uitgelegd. Indien bleek dat de uitleg niet duidelijk genoeg was, werd de proef door één van de testafnemers gedemonstreerd. De kinderen mochten de proeven niet op voorhand inoefenen, dit om een eventueel leereffect te neutraliseren. Voor elke proef werd een algemene score op 10 punten toegekend. Deze score werd bepaald door de vlotheid, de accuraatheid en de snelheid waarmee de proef werd uitgevoerd, waarbij de accuraatheid het grootste aandeel had in de scoringsprocedure. Voor een aantal proeven kon men een extra punt(en) verdienen wanneer men erin slaagde aan een specifieke vereiste te voldoen. Bijvoorbeeld, bij het fietsen over een afgeschuinde balk kon men een extra punt verdienen wanneer men erin slaagde om over de volledige lengte van de balk te fietsen. De somscore (algemene score + eventuele extra punten) werd herleid naar een score op 10. Uit vooronderzoek in de ontwikkelingsfase van de fietstest, bleek dat de test betrouwbaar en valide is (Ducheyne et al., 2013).

RESULTATEN

Zo'n 200 Vlaamse kinderen van het 4e leerjaar, waarvan 52.9% jongens, legden de fietstest af. Ze werden geselecteerd uit een steekproef van acht scholen, die bereid waren om deel te nemen. De gemiddelde leeftijd van de kinderen bedraagt 9.25 jaar (+/-0.5). Het aandeel kinderen dat met de fiets naar school gaat bedraagt 15.7%. Een gelijkaardig aandeel gaat te voet naar school (14.7%). De overgrote meerderheid (68,1%) wordt met de auto naar school gebracht, terwijl slechts een kleine groep kinderen (1.6%) gebruik maakt van het openbaar

FIGUUR 1

vervoer. Tabel 1 geeft de gemiddelden, de minimum en maximum scores weer voor de verschillende fietsvaardigheden en de totale fietsvaardigheid. Ook de scores die overeenkomen met het 10e, 25e, 50e, 75e en 90e percentiel worden in de tabel weergegeven.

TOTALE FIETSVAARDIGHEID

De gemiddelde totale fietsvaardigheidsscore bedroeg 70/100. Hierbij haalde 50% van de kinderen een score hoger dan 70.9/100, 25% een score hoger dan 80.8/100 en 10% een score hoger dan 89.5/100. 10% van de kinderen slaagde er niet in om de helft te halen op de fietstest. Aangezien ook deze kinderen zich in het echte verkeer zouden moeten kunnen begeven is het van groot belang om deze groep kinderen te identificeren en hen een intensief trainingsprogramma aan te bieden zodat ook zij de elementaire fietsvaardigheden beheersen. Verder blijken jongens fietsvaardiger te zijn dan meisjes (jongens: 72.1/100 versus meisjes: 68.0/100). Het feit dat gemiddeld gezien jongens op 9- à 10-jarige leeftijd over een betere grove motoriek beschikken dan meisjes is een mogelijke verklaring voor dit verschil (McIntyre, 2009). Overigens was het zo dat kinderen die de fiets-

test aflegden met hun eigen fiets beter scoorden op fietsvaardigheid dan kinderen die een fiets leenden van een klasgenoot (35 kinderen). Het feit dat kinderen met een geleende fiets de fiets niet gewoon zijn en dat de fiets niet was afgesteld op maat van het kind verklaart dit fenomeen. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat een niet correct afgestelde fiets schering en inslag was, zelfs bij kinderen die regelmatig met de fiets naar school komen. Bij heel veel kinderen werd namelijk een te lage zadelhoogte vastgesteld. In sommige gevallen gaat men bewust de zadelhoogte verlagen omdat op die manier het zwaartepunt van het lichaam dicht bij de grond komt waardoor het kind een stabielere fietshouding heeft en dus gemakkelijker het evenwicht kan behouden. Dat dit de ergonomie (afstelling van de fiets in functie van de lichaamslengte) alsook de efficiëntie van het fietsen verstoord wordt vaak over het hoofd gezien.

Uit dit onderzoek bleek dat de kinderen die met de fiets naar school gaan geen betere score behaalden op totale fietsvaardigheid. Het feit dat slechts 15.7% van de kinderen in de steekproef met de fiets naar school gaat kan een mogelijke verklaring zijn voor dit fenomeen. Daarnaast dient opgemerkt te worden dat de gemiddelde fietsafstand naar school 1.75 km bedraagt en dat 80% van de kinderen die met de fiets naar school gaat niet verder dan 2 km van school woont. Met andere woorden, de fietstrip naar school is mogelijks te kort en biedt daardoor te weinig variatie om de verschillende elementaire fietsvaardigheden te oefenen. Aangezien kinderen fietsvaardiger worden door te fietsen en het fietsen naar school geen invloed heeft op de fietsvaardigheid, wil dit zeggen dat andere fietservaringen, zoals bijvoorbeeld het fietsen in de vrije tijd, instaan voor de ontwikkeling

van de fietsvaardigheid. Dergelijke fietservaringen stimuleren is dus de boodschap wil men de fietsvaardigheid van kinderen verbeteren.

STAPPEN MET DE FIETS AAN DE HAND EN OP- EN AFSTAPPEN

Met een gemiddelde score van 7.4/10 en het gegeven dat 50% van de kinderen hoger scoorden dan 7.5/10 mag gesteld worden dat de meeste kinderen geen al te grote problemen ondervonden bij het stappen met de fiets aan de hand. Ook voor het op- en afstappen werden hoge gemiddelde scores gevonden, respectievelijk 7.9 en 8.0/10. Deze goede scores kunnen verklaard worden doordat kinderen deze vaardigheden inoefenen van zodra ze leren fietsen. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat de meeste kinderen langs links op- en afstappen, dit terwijl op- en afstappen langs rechts eigenlijk de voorkeur geniet omdat dit veiliger is (de fiets vormt een extra bescherming tussen het kind en het verkeer op de rijbaan) en het de opstap voor het kind makkelijker maakt (opstappen van op het hoger gelegen voetpad).

RICHTING HOUDEN, STUURVAARDIGHEID EN SIGNALEREN

De gemiddelde score voor het richting houden bedroeg 5.9/10. Tevens scoorde 25% van de kinderen niet hoger dan 3.6/10 en 10% niet hoger dan 0.9/10. Vermits kinderen vaak op de openbare weg gedwongen worden om op een smalle strook te rijden, zijn dit toch wel verontrustende cijfers. Om de stuurvaardigheid van de kinderen na te gaan fietsten de kinderen een slalom (waarbij de ruimte tussen de paaltjes verkleinde naar het einde toe) en een acht (figuurfietsen). Voor zowel het slalom als het fietsen van de acht werd een gemiddelde

score van 7.7/10 bekomen. Tevens scoorde 50% van de kinderen hoger dan 7.7/10 op beide proeven. Hieruit blijkt dat de meeste kinderen in staat zijn om hun fiets als het ware automatisch te besturen, waardoor die taak zelf geen aandacht meer opeist. Wat betreft de eenhandige stuurvaardigheid werd een minder goed resultaat bekomen. Om deze vaardigheid te testen fietsten de kinderen opnieuw de acht, maar nu met één hand aan het stuur. Op deze vaardigheid scoorde 50% van kinderen niet hoger dan 5.4/10 en 25% niet hoger dan 3.3/10. Dat kinderen het duidelijk moeilijk hebben met het eenhandig besturen van de fiets blijkt ook uit de lagere gemiddelde score voor het links en rechts signaleren (5.7/10). Bij deze vaardigheid hadden kinderen vooral moeilijkheden met het vlot uitsteken van de arm en het behouden van hun richting. Het hoeft echter geen betoog dat kinderen in staat moeten zijn om veilig te signaleren om andere verkeersdeelnemers op de hoogte te brengen van hun richtingsverandering. Derhalve dient meer aandacht te worden besteed aan deze vaardigheid en eenhandige fietsvaardigheden in het algemeen.

HINDERNISSEN NEMEN EN FIETSEN OVER AFGESCHUINDE BALK

Voor het nemen van hindernissen werd de hoogste gemiddelde score gevonden (d.i., 9.0/10). Daarenboven bleek dat 50% van alle kinderen het maximum scoorde op deze proef. Afgezien van het feit dat de hindernissen (piramide, balkje, plank met ladderprofiel en wipplank) om over te fietsen redelijk eenvoudig zijn, toont dit aan dat de meeste kinderen vlot hindernissen kunnen nemen zonder daarbij hun evenwicht te verliezen. Aangezien de staat van het fietspad of het wegdek niet

Fietsvaardigheid	score op 10	min. score	max. score	10e perc.	25e perc.	50e perc.	75e perc.	90e perc.
1. Stappen met de fiets aan de hand	7.3	0.8	10	5.0	6.3	7.5	8.8	10
2. Opstappen en vertrekken	7.9	1.0	10	6.0	7.0	8.0	10	10
3. Links en rechts kijken	7.6	2.5	10	5.5	6.4	7.5	9.1	10
4. Richting houden	5.9	0	10	0.9	3.6	6.4	8.2	10
5. Fietsen in een acht	7.7	2.2	10	4.7	6.4	7.8	10	10
6. Eenhandig fietsen in een acht	5.3	0	10	1.7	3.3	5.4	7.3	9.1
7. Slalom fietsen + anticiperen	7.7	0	10	4.2	6.4	8.6	10	10
8. Over linkerschouder kijken	6.2	0	10	1.8	4.5	6.9	8.5	10
9. Hindernissen nemen	9.0	3.0	10	6.7	8.5	10	10	10
10. Fietsen over afgeschuinde balk	6.5	0	10	2.7	4.5	6.7	8.2	10
11. Links en rechts signaleren	5.7	0	10	0.9	3.7	6.3	8.2	9.1
12. Remmen en stoppen	7.1	2.9	10	5.0	6.0	7.1	8.0	10
13. Afstappen	8.0	2.0	10	6.0	7.0	8.0	10	10
Totale fietsvaardigheid	70.0/100	26.0	98.5	50.6	61.4	70.9	80.8	89.5

altijd is wat het zou moeten zijn en fietsers vaak geconfronteerd worden met putten, scheuren, enz., is dit dan ook een belangrijke bevinding. Opmerkelijk was dat bij het fietsen over de afgeschuinde balk betrekkelijk lagere scores gevonden werden (gemiddeld 6.5/10). De meeste kinderen slaagden er wel in om de balk op te fietsen, maar niet om over de volledige lengte te blijven fietsen.

LINKS/RECHTS KIJKEN EN OMKIJKEN OVER LINKERSCHOUDE

Aan de hand van twee proeven werd onderzocht of kinderen al fietsend gericht kunnen kijken (naar links/rechts en omkijken over de linkerschouder) zonder daarbij van hun richting af te wijken. Voor het links/rechts kijken werd een gemiddelde score van 7.6/10 gevonden. Bovendien scoorde 50% van de kinderen meer dan 7.5/10 en 25% meer dan 9/10. Wat betreft het omkijken over de linkerschouder werd een iets lagere gemiddelde score gevonden van 6.2/10. Ook bleek 25% van de kinderen niet hoger dan 4.5/10 te scoren. Deze cijfers geven aan dat de meeste kinderen het gericht naar links en rechts kijken machtig zijn, maar dat het omkijken over de linkerschouder nog door te weinig kinderen beheerst wordt. Daar de analyse van verkeerssituaties hoofdzakelijk gebeurt aan de hand van visuele signalen, is het belangrijk dat kinderen ook het omkijken over de schouder voldoende beheersen vooraleer ze zich in het echte verkeer begeven. Bijgevolg dient deze vaardigheid intensiever geoefend te worden.

REMMEN

Voor het remmen werd een gemiddelde score van 7.1/10 gevonden waarbij 50% van de kin-

deren hoger scoorde dan 7.1/10. De kinderen die lager scoorden dan 7.1/10 verloren vooral punten doordat ze enkel de voor- of achterrem gebruikten om tot stilstand te komen. Deze kinderen moet duidelijk gemaakt worden dat wanneer ze enkel remmen met de achterrem ze minder snel tot stilstand komen en dat bij het remmen met de voorrem de kans bestaat dat het achterwiel omhoog springt.

ALGEMENE CONCLUSIE

Op basis van de resultaten van dit onderzoek mag gesteld worden dat, gemiddeld gezien, de kinderen binnen deze steekproef vrij fietsvaardig zijn. Er zijn evenwel enkele fietsvaardigheden die bij de meeste kinderen nog onvoldoende ontwikkeld zijn namelijk het richting houden, het omkijken en de eenhandige fietsvaardigheden. Om echter een uitspraak te kunnen doen over de fietsvaardigheid van alle Vlaamse kinderen, dienen meer scholen getest te worden. Verder, is het zo dat men aan de hand van de fietstest die kinderen kan gaan identificeren die echt te laag scoren op fietsvaardigheid en dus een gevaar vormen op de openbare weg. Om deze reden is het dan ook zinvol voor scholen om de fietstest af te nemen. De scholen kunnen deze kinderen een fietstraining aanbieden zodat ook zij de elementaire fietsvaardigheden onder de knie hebben.

Trefwoorden: Fietsen; fietsvaardigheid; fietstest; kinderen

Referentielijst

- ADAC. (1990). Fahrrad-Turnier "Wer ist Meister auf zwei Rädern?". Bauanleitung und Wertung, München.
- Blair, S.N., Yiling, C., & Holder, S.J. (2001). Is physical activity or physical fitness more important in defining health benefits? *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 33, 379-399.
- Cooper, A., Andersen, L.B., Wedderkopp, N., Page, A.S., & Froberg, K. (2005). Physical activity levels of children who walk, cycle or are driven to school. *American Journal of Preventive Medicine*, 29, 179-184.
- Cooper, A., Wedderkopp, N., Wang, H., Andersen, L.B., Froberg, K., & Page, A.S. (2006). Active travel to school and cardiovascular fitness in Danish children and adolescents. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 38, 1724-1731.
- Ducheyne, F., De Bourdeaudhuij, I., Lenoir, M., Spittaels, H., & Cardon, G. (2013). Children's cycling skills: Development of a test and determination of individual and environmental correlates. *Accident Analysis and Prevention*, 50, 688-697.
- Heesch, K., Garrard, J., & Sahlqvist, S. (2011). Incidence, severity and correlates of bicycle injuries in a sample of cyclists in Queensland, Australia. *Accident Analysis and Prevention*, 43, 2085-2092.
- Lammar, P. (2005). Letsels, blootstelling en risicofactoren voor kinderen als zwakke weggebruikers (fietsers of voetganger). Steunpunt Verkeersveiligheid.
- McIntyre, F. (2009). A longitudinal examination of the contribution of perceived motor competence and actual motor competence to physical activity in 6 to 9 year old children. University of Notre Dame Australia, Fremantle, WA. Ref Type: Thesis/Dissertation
- Nuytens, N., Focant, F., & Casteels Y. (2012) Statistische analyse van verkeersongevallen 2010. Brussel, België: Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid – Kenniscentrum voor de Verkeersveiligheid.
- Sirard, J.R., Riner, W.F., Mciver, K.L., & Pate, R.R. (2005). Physical activity and active commuting to elementary school. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 37, 2062-2069.
- Stichting Vlaamse Schoolsport, Mobiel 21, & Belgisch Instituut voor de verkeersveiligheid. (2005). Meester op de fiets.
- Tin Tin, S., Woodward, A., & Ameratunga, S. (2010). Injuries to pedal cyclists on New Zealand roads, 1988-2007. *BMC Public Health*, 10, 655.
- Van Houcke, A., Gabriels, D., & De Smedt, T. (2009). Fietsiefiets. Vlaamse Stichting Verkeerskunde. Mechelen, Jan Peumans.
- Voss, C., & Sandercock, G. (2010). Aerobic fitness and mode of travel to school in English schoolchildren. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 42, 281-287.

SPORTBEOEFENING IN VLAANDEREN:

facts and figures

**JEROEN SCHEERDER, HANNE VANDERMEERSCHEN,
JULIE BORGERS, ERIK THIBAUT & STEVEN VOS**

Alle auteurs zijn verbonden aan de Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid, Departement Bewegingswetenschappen, Faculteit Bewegings- & Revalidatiewetenschappen van de KU Leuven.

JEROEN SCHEERDER, hoofd van de Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid, KU Leuven. Hij doceert sportbeleid en sportmanagement.

ERIK THIBAUT doceert over uitgaven aan sportparticipatie.

HANNE VANDERMEERSCHEN doceert over sport en sociale inclusie.

STEVEN VOS is postdoctoraal onderzoeker aan de KU Leuven en docent sport- en bewegingsmanagement aan de Fontys Sporthogeschool.

JULIE BORGERS doceert over lichte organisatievormen in de sport.

Situering

Binnen de Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid van de KU Leuven bestaat een onderzoekstraditie om op regelmatige basis de participatie in vrijetijdssport in kaart te brengen. Naar aanleiding van de meest recente meting van het sportparticipatiegedrag van de Vlaming werden de resultaten van de verschillende deelstudies gebundeld in het boek 'Vlaanderen sport! Vier decennia sportbeleid en sportparticipatie' (Scheerder e.a., 2013). Naast heel wat onderzoeksmateriaal wordt in dit werk ook stilgestaan bij maatschappelijke ontwikkelingen die een invloed uitoefenen op sport enerzijds, en bij 40 jaar sportbeleid in Vlaanderen anderzijds. Bovendien kunnen we parallel aan het sportparticipatiegedrag ook een beeld geven van de uitgaven aan actieve vrijetijdssport, alsook van de grootte van de Vlaamse sportindustrie. In de voorliggende bijdrage zetten we de belangrijkste bevindingen uit het onderzoek op een rijtje. We benadrukken dat dit geen exhaustieve samenvatting is, dat zou immers afbreuk doen aan de rijkdom van de gegevens en de nuances die bij het uitvoerige cijfermateriaal moeten worden aangebracht. Het gaat dus eerder om een oplist

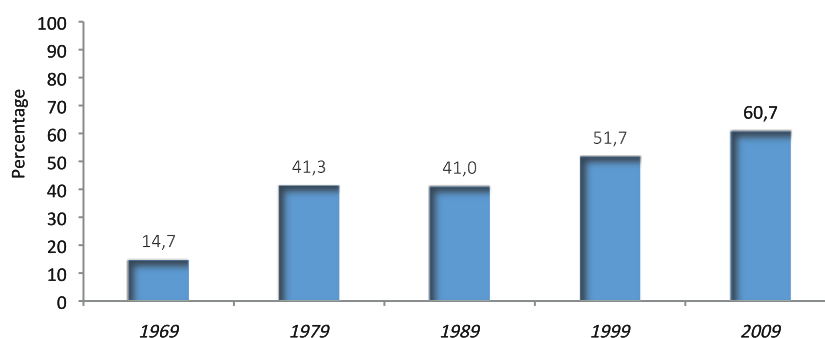
van de meest frappante resultaten. We volgen daarbij de opbouw van het boek. Voor het geheel van de resultaten en voor meer duiding verwijzen we naar het boek zelf. Sinds het einde van de jaren zestig werden door de Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid vijf opeenvolgende grootschalige sportparticipatiestudies uitgevoerd. Meer bepaald werd dit onderzoek opgestart in 1969 en telt het tot op heden vijf 'golven' met telkens een interval van tien jaar (cf. meetpunten in 1969, 1979, 1989, 1999 en 2009). Hiermee vormen deze studies het langstlopende, nog steeds gecontinueerde onderzoek naar de actieve deelname aan sport in Vlaanderen. Deze, ook

vanuit een internationaal perspectief, unieke tijdreeks laat toe om sportparticipatiepatronen van schoolgaande jongeren en hun ouders in kaart te brengen. Op elk van de vijf meetpunten werd immers op een vergelijkbare manier gepeild naar het sportgedrag en de sociale achtergrond van leerlingen en hun ouders.

Meer Vlamingen dan ooit tevoren doen aan sport

De actieve deelname aan sport is opvallend toegenomen gedurende de voorbije decennia. In 1979 en 1989 waren meer dan vier op de tien Vlaamse volwassenen sportactief (Figuur 1). Op het einde van de 20ste eeuw kon ruim de helft

FIGUUR 1: Evolutie van de actieve sportparticipatie bij volwassenen in Vlaanderen, 1969-2009

van de volwassenen als sportparticipant worden beschouwd. Anno 2009 nemen ruim zes op de tien volwassenen in meerdere of mindere mate deel aan sport. Ook bij kinderen (6-12 jaar) is de sportdeelname toegenomen. Alleen bij jongeren (13-18 jaar) blijkt dit niet het geval.

Vrouwen maken een sterke sportieve inhaalbeweging

De positieve trend van een toegenomen sportparticipatie heeft zich zowel bij mannen als bij vrouwen voorgedaan. Vrouwen hebben evenwel een opmerkelijke inhaalbeweging gemaakt ten opzichte van mannen. Waar de sportdeelname gedurende de 20ste eeuw voornamelijk een mannenaangelegenheid was, is er vandaag sprake van een genderpariteit inzake sportbeoefening. Ook bij kinderen en jongeren stellen we een gelijk aandeel sportbeoefenaars van beide geslachten vast.

Op sporten staat steeds minder een leeftijd

Het aandeel volwassen sportbeoefenaars is gedurende de voorbije decennia binnen elke leeftijdscategorie gestegen. De stijging is evenwel het grootst bij volwassenen boven de veertig jaar. Wellicht blijven mensen dus langer sportactief dan voorheen. Bovendien zijn er heel wat volwassenen die vandaag aan sport doen, terwijl ze dit niet deden toen ze tien jaar jonger waren. Op latere leeftijd met actieve sportbeoefening van start gaan, blijkt dus aan belang te winnen.

Sportparticipatie populairder bij jongeren uit het ASO

Jongeren uit het algemeen secundair onderwijs scoren beduidend hoger voor sportdeelname dan hun leeftijdsgenoten uit het technisch, kunst- of beroepsonderwijs. Zo bedraagt in 2009 het verschil in sportdeelname tussen jongeren uit het ASO enerzijds en jongeren uit het TSO, KSO of BSO anderzijds, bijna tien procent. Opvallend is ook dat het verschil in sportdeelname tussen de onderwijsvormen min of meer blijkt stand te houden doorheen de tijd. Van een democratisering van de sportbeoefening door jongeren is bijgevolg (nog) geen sprake.

Populariteit van sportclubs neemt af bij schoolgaande jeugd

Steeds minder kinderen en jongeren beoefenen hun sport in clubverband. Hoewel nog steeds iets meer dan de helft van hen de weg naar de sportclub vindt, is duidelijk dat meer en meer kinderen en jongeren hun sportplezier buiten de club opzoeken. Bij volwassenen

▼ **TABEL 1:** 10 meest populaire sporten bij kinderen, jongeren en volwassenen in Vlaanderen anno 2009, percentages i.f.v. sportieve populatie

	kinderen		jongeren		volwassenen	
1	vrij zwemmen	46,6	vrij zwemmen	30,5	loopsport	29,9
2	veldvoetbal	29,1	veldvoetbal	27,5	sportief fietsen	25,8
3	sportief fietsen	25,3	sportief fietsen	22,8	zwemmen	15,5
4	dans	22,7	loopsport	21,0	fitness	14,5
5	gymnastiek	16,9	dans	19,2	sportief wandelen	12,3
6	tennis	15,2	fitness	14,3	tennis	7,5
7	skiën	10,2	tennis	13,7	veldvoetbal	7,2
8	clubzwemmen	9,9	skiën	11,8	skiën	6,4
9	paardrijden	9,2	badminton	10,4	wielertoerisme	4,6
10	basketbal	9,0	volleybal	9,6	mountainbike	3,6

neemt de clubsportparticipatie daarentegen iets toe, maar deze stijging is relatief klein in vergelijking met de algemene toename van de sportdeelname. Dat sportbeoefening in de lift zit, kan dus voornamelijk worden toegeschreven aan ontwikkelingen buiten de sportclub.

Sportclubs trekken nog altijd eerder mannen aan

Sporten in clubverband is populairder bij jongens dan bij meisjes. In tegenstelling tot jongens zijn bij zowel kinderen als jongeren, minder dan de helft van de meisjes actief lid van een sportclub. Ook voor volwassenen geldt dat clubsportparticipatie populairder is bij mannen dan bij vrouwen. Bij jongeren en volwassenen lijken deze genderverschillen echter af te nemen doorheen de tijd. Bij kinderen is dit (voorlopig) niet het geval.

Sportparticipatie hangt nauw samen met sociale achtergrond

Sportdeelname bij kinderen en jongeren wordt mede bepaald door het opleidingsniveau van

de ouders en door de hoogte van het gezinsinkomen. Hoe hoger de opleiding van de ouders, of hoe hoger het gezinsinkomen, hoe groter de kans op wekelijkse sportdeelname, én hoe waarschijnlijker sportdeelname in clubverband. Volwassenen met een hogere opleiding, of een hoog gezinsinkomen maken meer kans om maandelijks aan sport deel te nemen dan volwassenen met respectievelijk een lager opleidingsniveau of een lager gezinsinkomen. Sociale ongelijkheid wordt dus weerspiegeld in de sportparticipatiecijfers.

Sporten in clubverband zit in de familie

Clubsportparticipatie is ongelijk verdeeld in Vlaanderen. Niet alleen de sociale achtergrond, maar ook het ‘bewegingskapitaal’ blijkt een belangrijke determinant voor sportdeelname in clubverband. Clubdeelname bij kinderen en jongeren wordt namelijk in sterke mate bepaald door het sportgedrag van hun ouders: wanneer één of beide ouders in clubverband aan sport doen, verhoogt dit sterk de kans op clubdeelname door kinderen en jongeren. Bij

volwassenen vormt het eigen clubverleden een belangrijke beïnvloedende factor. Sport-socialisatie heeft met andere woorden een grote invloed op sportdeelname, a fortiori in clubverband.

Steeds meer solosporten in top tien: sportdeelname individualiseert

Nooit eerder stonden er zoveel solosporten in de top tien van meest beoefende sporten, en dit zowel bij kinderen, jongeren als volwassenen (Tabel 1). Bij volwassenen staan van alle niet-solosporten alleen nog tennis en veldvoetbal in de top tien. De populairste teamsport, zowel bij kinderen, jongeren als volwassenen, is veldvoetbal bij mannen en volleybal bij vrouwen. Bij volwassenen zijn clubvoetbal (mannen) en clubtennis (vrouwen) de populairste sporten die in clubverband beoefend worden.

Loopsport nog nooit zo populair

Nooit eerder lag de populariteit van loopsport zo hoog, en dit zowel bij kinderen, jongeren als volwassenen. Binnen elke leeftijdsgroep scoort loopsport bovendien hoger bij vrouwen dan bij mannen. Het hoogste percentage loop-sporters noteren we bij volwassen vrouwen: bijna een derde van de sportieve vrouwen blijkt loopsportactief. Daarmee is loopsport met voorsprong de populairste sporttak bij deze groep. Dit neemt niet weg dat loopsport ook bij jongens en mannen populairder is dan ooit.

Zumba hoogste nieuwkomer bij vrouwen, spinning bij mannen

De populairste nieuwkomer onder de sporttakken is zumba. Deze sport haalt zowel bij meisjes uit het secundair onderwijs als bij volwassen vrouwen een aandeel van vier procent. Andere populaire nieuwkomers zijn spinning bij volwassen mannen, roeskipping bij meisjes uit het lager onderwijs en circustechnieken bij jongens uit het lager onderwijs. Van de populairste nieuwkomers van een decennium geleden, i.e. aerobics en muurklimmen bij jongeren, en aerobics en mountainbike bij volwassenen, heeft alleen mountainbike zijn aandeel weten te versterken.

Zeilsport meest elitaire sport bij kinderen en jongeren, golf bij volwassenen

De sport met de hoogste sociale status is zeilsport bij kinderen en jongeren. Bij de volwassenen wordt deze positie bekleed door golf (Figuur 2). Hoge statussporten zijn voornamelijk solosporten die bovendien sterk vanuit de commerciële markt worden aangestuurd.

Fysieke contactsporten als judo en voetbal komen eerder onderaan de sociale piramide voor en kunnen bijgevolg als lower status sports worden aangeduid.

Sociale status van wieltoerisme stijgt bij volwassenen, gymnastiek meest gedemocratiseerde sport bij jongeren

Parallel aan de verdere popularisering neemt ook de sociale status van het wieltoerisme toe. Vandaag is wieltoerisme een lower middle class sport. De populariteit van het wieltoerisme zet zich zowel bij mannen als bij vrouwen verder door. De meest gedemocratiseerde sport is skaten bij kinderen, gymnastiek bij jongeren en de cluster van Oosterse vechtsporten (exclusief judo) bij volwassenen.

Sportclubs hebben grootste marktaandeel van alle formele sportsettings

Meer dan de helft van alle formele vormen van sportbeoefening vindt plaats in traditioneel clubverband. Dit is zowel bij kinderen, jongeren als volwassenen het geval. Andere belangrijke spelers op de sportmarkt zijn verenigingen met een sportaanbod, schoolsport (schoolgaande jeugd) en commerciële aanbieders (volwassenen).

Mannen gaan voor competitiesport, maar recreatiesport is bij beide seksen veruit het populairst

In vergelijking met vrouwen hebben mannen een sterkere voorkeur voor het sporten in competitief verband. Dat is zowel bij kinderen, jongeren als volwassenen het geval. Recrea-

tieve vormen van sportbeoefening zijn echter heel wat populairder dan competitiesport, en dit zowel bij jong en oud als bij mannen en vrouwen. Het aandeel van recreatiesport ligt bovendien beduidend hoger bij volwassenen. Dit onderstreept het belang van recreatiesport vanuit een lifetime perspectief.

Volwassenen maken minder gebruik van sportspecifieke voorzieningen dan jongeren

Vier op de tien volwassenen doet aan sport op een niet-klasseke sportlocatie, zoals een bos, een park of de openbare weg. Kinderen, en in iets mindere mate ook jongeren, maken daarentegen voornamelijk gebruik van sportspecifieke plaatsen (sporthal, zwembad, atletiekpiste, ...) om aan sport te doen. Het spreekt voor zich dat de populariteit van 'sportplekken' niet volledig losgekoppeld kan worden van de sport die men beoefent, en dus van de sportvoorkeur.

Jongeren opteren nog altijd voor beschikbare sportstructuren, volwassenen organiseren zichzelf

Waar negen op de tien sportieve jongeren tenminste één sport in zwaar georganiseerd verband beoefent, gaat het bij volwassenen om minder dan de helft die zich aan een dergelijke organisatie bindt voor zijn of haar sportbeoefening. Sporten in licht georganiseerd verband is duidelijk in trek bij volwassenen. Ook niet-georganiseerde sport scoort duidelijk hoger bij volwassenen dan bij jongeren. Dit geeft aan dat jongeren sneller hun weg vinden naar een organisatie met vaste structuren voor sportbeoefening, terwijl volwassenen zich voor hun sportbeoefening eerder zelf organiseren, alleen of in het gezelschap van familie of vrienden. Bijna een vijfde van de volwassenen doet uitsluitend op een licht georganiseerde manier aan sport.

Sport light is sociaal ongelijk verdeeld

Hoewel het sporten in licht georganiseerd verband bij volwassenen populair is, impliceert dit voorsnog niet dat van een gedemocratiseerde sportbeoefening sprake is. Vrouwen, hoogopgeleiden en mensen met een hoog inkomen blijken zich makkelijker tot deze vorm van sportbeleving te wenden. Ondanks de eerder beperkte instapvoorwaarden qua engagement (lidmaatschap, ...) of vereisten (infrastructuur, ...) blijken bepaalde groepen makkelijker aansluiting te vinden tot lichtere vormen van sportbeoefening.

FIGUUR 2: Sociale statuspiramide van de sport bij volwassenen in Vlaanderen anno 2009

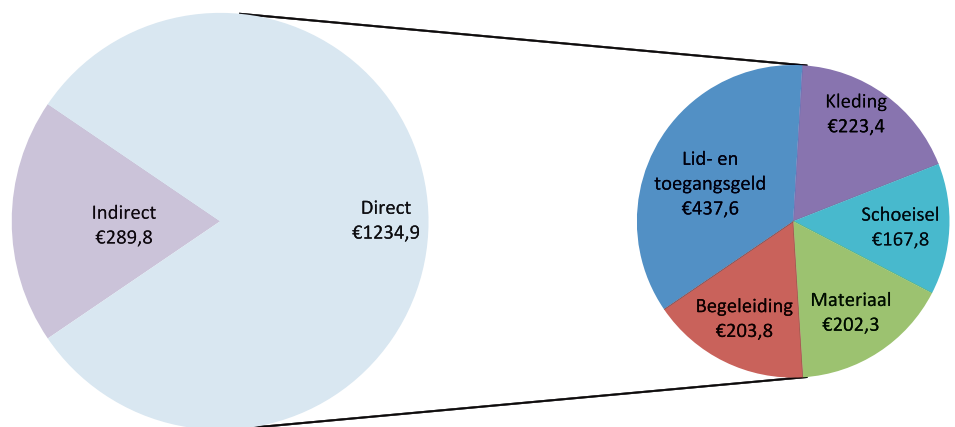
Vlaamse gezinnen besteden gemiddeld 1 524 euro aan sport

Dit bedrag betreft het gemiddelde over alle gezinnen heen op jaarbasis, onafhankelijk van het aantal gezinsleden. Uitgaven aan sport worden in sterke mate bepaald door het opleidingsniveau van het gezinshoofd en het gezinsinkomen. Ook de beoefende sporttak, de frequentie van de sportbeoefening, het aantal beoefende sporten, etc. oefenen een sterke invloed uit op het bedrag dat gezinnen aan sportbeoefening uitgeven.

Lid- en toegangsgelden vormen de grootste uitgavenpost

De uitgaven aan lid- en toegangsgelden bedragen jaarlijks gemiddeld meer dan vierhonderd euro op gezinsniveau. Daarmee is dit bedrag veruit de grootste directe uitgavenpost binnen het sportbudget (Figuur 3). De andere vier (directe) uitgavenposten schommelen rond de tweehonderd euro. Het gaat hier om kleding, begeleiding, materiaal en schoeisel. Indirecte uitgaven zoals verplaatsingskosten en sociale kosten liggen aanzienlijk lager dan de directe uitgaven en bedragen ongeveer honderd à honderdvijftig euro per jaar.

FIGUUR 3: Gemiddelde uitgaven aan sportbeoefening naar uitgavenposten (directe versus indirecte uitgaven) door gezinnen in Vlaanderen anno 2009, bedragen in euro

De Vlaamse sportindustrie is tussen 3 à 3,5 miljard euro groot

Op basis van een extrapolatie van gezinsuitgaven naar de populatie wordt de Vlaamse sportindustrie op 3 à 3,5 miljard euro geraamd. Dit bedrag komt overeen met ongeveer twee procent van het Bruto Regionaal Product. Daarnaast wordt de grootte van de sportgoederenindustrie (sportmateriaal, sportkleding en sportschoeisel) in Vlaanderen tussen de 0,7 en

de 1,7 miljard euro geraamd. Dit toont aan dat sportdeelname een behoorlijke bijdrage levert aan de economie.

Referenties

- Scheerder, J., Vandermeersch, H., Borgers, J., Thibaut, E. & Vos, S. (2013). *Vlaanderen sport! Vier decennia sportbeleid en sportparticipatie* (Sociaalwetenschappelijk onderzoek naar Bewegen & Sport 5). Gent: Academia Press, 286 p.

ZEEZEILEN
Ook voor uw sportdagen of sportkampen
Sterk gereduceerde all-in prijzen voor scholen

INFO: CHANNEL SAILING - Koestraat 1, 8490 Jabbeke - Tel. 050/81.53.40 - Fax 050/81.53.50
e-mail: info@channelsailing.be website: www.channelsailing.be

CHANNEL SAILING: JACHTVERHUUR - JACHTCHARTER

SPORTDAG-FORMULE:
40 euro/leerling/dag - incl. verzekering, schipper, waarborg
per jacht mag één begeleider gratis mee - vanaf 4 dagen: 30 euro/leerling/dag

DIVERSIFICATIE EN BIJSTURING

van het academische en professionele profiel

VOOR LICHAAMELIJKE OPVOEDING OP UNIVERSITAIR NIVEAU IN BELGIË (EIND 1960-HEDEN)

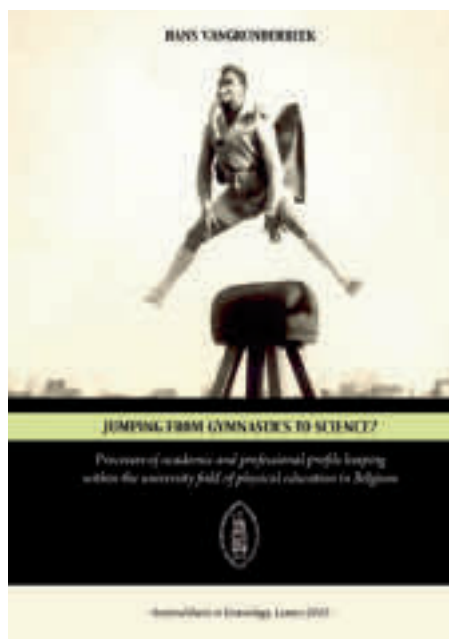
Op 23 januari 2013 promoveerde Hans Vangrunderbeek onder het promotorschap van prof. dr. Pascal Delheye en prof. dr. Geert Vanpaemel tot doctor in de bewegingswetenschappen (KU Leuven, Faculteit Bewegings- en Revalidatiewetenschappen) op een proefschrift getiteld *Jumping from gymnastics to science? Processes of academic and professional profile keeping within the university field of physical education in Belgium* (zie figuur 1). Vanuit een wetenschapshistorische invalshoek ging hij na of de universitaire instituten voor lichamelijke opvoeding er tijdens hun bestaansperiode in geslaagd zijn om hun vooropgestelde professionele en academische profielen ingang te doen vinden binnen het beroepsveld enerzijds en de universitaire gemeenschap anderzijds. Deze bijdrage focust op de ontwikkelingen tijdens de meer recente decennia teneinde het huidige debat rond de invulling en uitbouw van het universitaire vakgebied van de bewegingswetenschappen in eigen land te faciliteren.

DR. HANS VANGRUNDERBEEK

Aspirant van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen (FWO)
Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid
KU Leuven
hans.vangrunderbeek@telenet.be

FIGUUR 1: Doctoraatsmanuscript Hans Vangrunderbeek

Beknopte voorgeschiedenis (1908-1960)

De incorporatie van lichamelijke opvoeding als nieuw universitair specialisatiedomein binnen het Institut Supérieur d'Éducation Physique (ISEP) aan de Rijksuniversiteit in Gent in 1908 markeerde het beginpunt van een moeizame zoektocht naar professionele en academische profielbewaking. De eerste decennia werden gekenmerkt door een soort intern schisma. Enerzijds focusten de leidinggevende genees-

heren-fysiotherapeuten Florent Gommaerts en Jules De Nobele op de uitbouw van hun eerder vergaarde expertise binnen de fysiotherapie, waarbij ze nalieten om vorm te geven aan een eigen academisch profiel voor lichamelijke opvoeding. Anderzijds werd via de opleiding wel een bepaald professioneel profiel tot ontwikkeling gebracht, zijnde de vorming van universitair geschoolde leerkrachten via de Zweedse pedagogische gymnastiekmethode (zie figuur 2). Van externe bewaking van dat profiel binnen het beroepsveld was in dit stadium nog geen sprake. Het gebrek aan dergelijke profielbewaking leidde ertoe dat het voortbestaan van de universitaire opleiding lichamelijke opvoeding tijdens de jaren 1920 meermaals in vraag werd gesteld binnen de universiteit. De institutionalisering van lichamelijke opvoeding binnen de Faculteit geneeskunde resulteerde begin jaren 1930 echter tot universitaire remediëring van het academische en professionele profiel voor lichamelijke opvoeding in plaats van universitaire verwijdering ervan. Aan het instituut in Gent en de drie nieuw opgerichte universitaire instituten in Luik, Brussel en Leuven trad een wetenschappelijke migratie op waarbij de geneesheren-fysiotherapeuten werden opgevolgd door geneesheren-fysiologen, genaamd Paul Van Uytvanck en Joseph Meulemans (Rijksuniversiteit in Gent), Albert Govaerts en Paul Spehl (ULB), Pierre-Paul De Nayer (UCL/KUL) en Frans Vandervael en Lu-

cien Brouha (Rijksuniversiteit in Luik, zie figuur 3). De professionele profielverandering van 'leerkracht' naar 'gezondheidsbewaker in onderwijs- en sportsector' ging gepaard met een nieuw academisch profiel, waarbij het domein van de curatieve geneeskunde werd verlaten voor de ontwikkeling en institutionalisering van lichamelijke opvoeding als horende bij het domein van de preventieve geneeskunde/sportgeneeskunde. Zowel het vernieuwde academische als professionele profiel kreeg door dezelfde geneesheren-fysiologen vorm, waardoor het eerder aanwezige interne schisma gedeeltelijk en weliswaar tijdelijk naar de achtergrond verdween. De uitbouw van een eigen academische en professionele identiteit werd niet bewerkstelligd waardoor begin jaren 1940 opnieuw het opleiden van leerkrachten als beroepsfinaliteit naar voor werd geschoven. Via het medium van de Zweedse gymnastiekmethode en het afleveren van universitair gediplomeerde leerkrachten en rijksinspecteurs voor het beroepsveld slaagden de rijksinstituten erin om tot de jaren 1960 aan pedagogische profielbewaking te doen.

Bijsturing van het traditionele 'pedagogische' profiel

Tijdens de tweede helft van de jaren 1960 werd het traditionele 'pedagogische' profiel van lichamelijke opvoeding inhoudelijk bij-

▼ **FIGUUR 2:** De gymnastiekzaal gebruikt door het ISEP aan de Rijksuniversiteit in Gent tijdens de periode 1908-1960 (Archief Universiteit Gent)

gestuurd waarbij de inhoudelijke dominantie van de Scandinavische gymnastiekmethode werd doorbroken. Zowel in de nieuwe leerplannen voor het secundair rijksonderwijs en de conceptualisering van het leerplan voor het katholiek technisch onderwijs, als binnen de universitaire opleidingen lichamelijke opvoeding werden ter vervanging ervan individuele en collectieve sportpractica geprogrammeerd, waaronder ritmiek, turnen, atletiek, volleybal, basketbal, handbal en voetbal. Bijkomend werd eveneens een overgang van leraargestuurd naar leerlinggericht onderwijs vooropgesteld, wat zich op theoretisch vlak onder meer uitte in nieuwe werkvormen en het aanpassen van de leerstofopbouw aan de mogelijkheden en vooruitgang van elke leerling. Bij deze pedagogische 'dynamisering' van het schoolvak lichamelijke opvoeding zijn de Belgische universitaire instituten voor lichamelijke opvoeding er echter niet in geslaagd om als professionele, in casu pedagogische, profielbewakers op te treden. Ze hebben niet gerealiseerd om datgene wat vreemd was aan de les lichamelijke opvoeding, namelijk de sportpraktijk, op pedagogisch-conceptueel vlak te legitimeren en zodoende te introduceren. De pedagogische vernieuwing van het vak lichamelijke opvoeding eind jaren 1960 was daarentegen het gevolg van een 'natuurlijke' generatiele overgang. Het overlijden van de universitaire vaandel dragers van de Zweedse gymnastiek, Marcel de Meestere en Lucien Dehoux, alsook de opvolging van de Zweeds-gezinde rijksinspecteurs Yves Gérard en Jeanne Van Wilder door een jonge generatie rijksinspecteurs met vernieuwingsdrang bracht de bal zowel letterlijk als figuurlijk binnen de les lichamelijke opvoeding aan het rollen. Bovendien was het onderwijskundig klimaat in België eind jaren 1960 uiterst geschikt voor dergelijke vernieuwing. Analoog aan andere West-Europese landen werd het traditionele secundaire onderwijssysteem ook in België vervangen door een

comprehensief onderwijscurriculum, het Vernieuwd Secundair Onderwijs (VSO) genaamd. Net zoals het VSO in België echter niet het gewenste resultaat leverde op onderwijskundig vlak (om uiteindelijk in 1989 definitief te worden vervangen door de zogenaamde eenheidsstructuur), zou ook voor het vak lichamelijke opvoeding kunnen worden geconcludeerd dat de doorgevoerde hervorming conceptueel niet voldoende doordacht was om succesvol te zijn. De rijksinspecteurs gingen bij het opstellen van het leerplan (logischerwijze) vooral pragmatisch te werk, terwijl de universitaire instituten voor lichamelijke opvoeding – ondanks de incorporatie van sportpractica binnen het curriculum – op conceptueel vlak tijdens de jaren 1950 en 1960 maar weinig bijdroegen. Het gebrek aan academische profilering op dit vlak verklaart ook waarom de universitaire instituten en diens vertegenwoordigers door de leerplancommissieleden niet als experts werden aanzien en geconsulteerd. Het gebrek aan academische profielbewaking stond hier dus in nauwe relatie met het gebrek aan professionele profielbewaking. Na de introductie van het nieuwe leerplan lichamelijke opvoeding in 1968 kregen de universitaire instituten weliswaar een nieuwe rol toebedeeld. Via de uitbouw van sportpedagogische onderzoekslijnen met toenemende aandacht voor de pedagogisch-wetenschappelijke uitbouw van het onderwijs in de lichamelijke opvoeding, de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van de lerarenopleiding lichamelijke opvoeding, en de organisatie van jaarlijkse bijscholingen voor licentiaat-leerkrachten lichamelijke opvoeding konden ze namelijk jaar na jaar expliciet aan profielbewaking doen. Aangezien de rijksinspecteurs via het nieuwe leerplan de inhoud van het vak lichamelijke opvoeding al hadden vastgelegd, werden ze daarbij echter verplicht

om hun theorievorming binnen de gecreëerde, welomlijnde lijnen van het 'sportveld' op te bouwen en dienden ze dus 'achter de bal' te blijven aanhollen. De praktijk ging namelijk vooraf aan de theorievorming errond, waardoor deze achterstallige conceptualisering per definitie beperkend was.

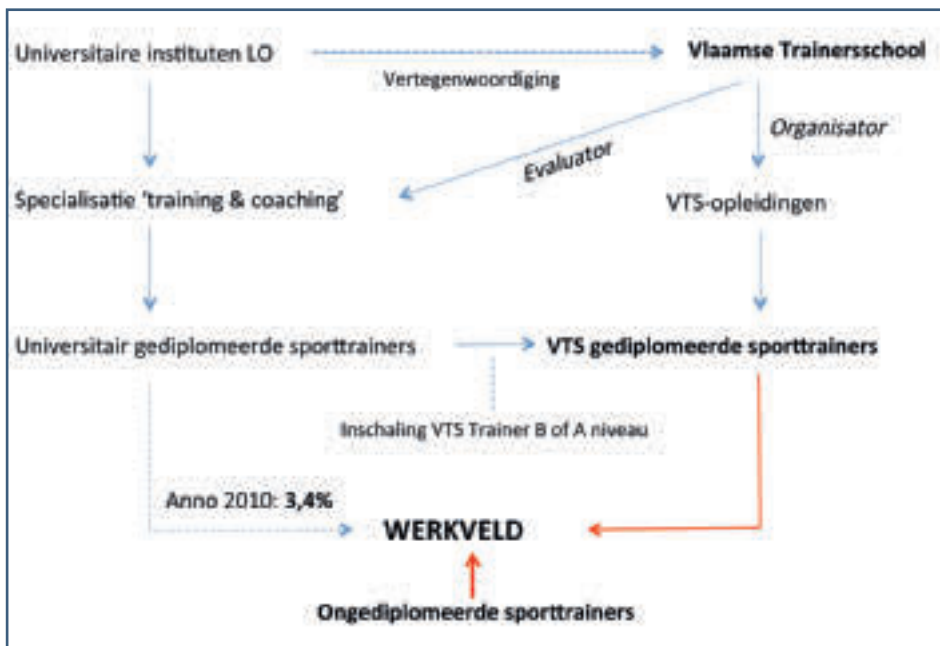
Nieuwe beroepsuitwegen en afstudeerrichtingen doen hun intrede

Parallel met deze omwenteling in het pedagogische profiel voor lichamelijke opvoeding trad vanaf de jaren 1970 ook een diversificatie van het professionele profiel op. Naast de traditionele opleiding voor leerkrachten lichamelijke opvoeding werden tal van nieuwe beroepsuitwegen en dito afstudeerrichtingen gecreëerd als antwoord op de maatschappelijke vraag hiernaar. Het professionele profiel van de opleiding werd zo uitgebreid naar het vormen van sporttrainers, fitnessinstructeurs, sportmanagers, outdoor-monitoren, begeleiders van aangepaste bewegings- en sportactiviteiten en bewegingscoaches. Voor wat betreft de opleiding van sporttrainers was tot begin jaren 1980 in Vlaanderen geen institutie voorhanden die als profielbewaker optrad. Hoewel verschillende instituties in dergelijke opleidingen voorzagen, maakten de bestaande sporttrainersdiploma's geen integraal onderdeel uit van de professionele identiteit van het sporttrainerschap in Vlaanderen. Dat bleek onder meer uit het feit dat maar liefst 60% van alle sporttrainers in Vlaanderen eind jaren 1970 onge-diplomeerd was. Op universitair vlak verzuimden de instituten voor lichamelijke opvoeding, met uitzondering van het Institut d'Éducation Physique/Instituut voor Lichamelijke Opleiding (IEP/ILO) in Leuven, tot de jaren 1980 om een aparte specialisatieopleiding voor sporttrainers

▼ **FIGUUR 3:** De Belgische sportgeneesheer Lucien Brouha lag aan het gerenomeerde Harvard Fatigue Laboratory tijdens de Tweede Wereldoorlog aan de basis van de befaamde Harvard Step Test (HST), een inspanningstest om de fysieke fitheid van individuen te bepalen. De HST faciliteerde tijdens de jaren 1950 en 1960 ook het wetenschappelijk onderzoek aan de Belgische universitaire instituten voor lichamelijke opvoeding (Archives of the Harvard Medical School, Boston, MA). Voor meer informatie, zie Vangrunderbeek, H., Delheye, P. (2012). Stepping from Belgium to the USA and back: The conceptualization and impact of the Harvard Step Test, 1942-2012. *Research Quarterly for Exercise and Sport*.

FIGUUR 4: Professionele profielbewaking inzake sportkaderopleiding in Vlaanderen (Vangrunderbeek, 2013)

in te richten en dergelijk professioneel profiel uit te dragen. Bovendien was er een duidelijk gebrek aan coördinatie tussen de sporttrainers-opleidingen ingericht door de overheid in samenwerking met de sportfederaties enerzijds en de bestaande opleidingen (en wetenschappelijke expertise) van het ILO/IEP in Leuven anderzijds. Beide instituten bepaalden elk apart welke competenties 'hun' toekomstige sporttrainers dienden te verwerven zodat van succesvolle profielbewaking geen sprake kon zijn. Tegenwoordig kan de Vlaamse Trainersschool (VTS) worden bestempeld als de professionele profielbewaker inzake de opleiding van sporttrainers in Vlaanderen (zie figuur 4). Haar decretaal vastgelegde taak is namelijk tweeledig en omslaat zowel de interne organisatie van sportkaderopleidingen als de erkenning van externe sportkaderopleidingen. Hoewel het een Vlaams samenwerkingsverband tussen de overheidsinstelling Bloso, de erkende private sportfederaties, en de drie universiteiten en veertien hogescholen met een opleiding lichamelijke opvoeding betreft, is de macht van de universitaire instituten en de impact van hun opleidingen binnen het werkveld beperkt. Academische masters in lichamelijke opvoeding/bewegingswetenschappen worden vandaag door de VTS slechts geassimileerd met het VTS-basisdiploma 'Initiator', dat in de meeste sporttakken na een beperkt lessenspakket van 60-80 lesuren zonder voorafgaande diplomavereisten kan worden behaald. Wel werden in alle sporttakken inschalingsprocedures tot op het hoogste niveau voorzien voor universiteitsstudenten die zich tijdens hun

opleiding in lichamelijke opvoeding specialiseerden in één bepaalde sporttak, maar ook daar is het dus de VTS die dergelijke opleiding en assimilatie bewaakt. Dat de invloed van de universiteiten binnen de sportkaderopleiding in Vlaanderen afnam, was een weerspiegeling van de situatie binnen het werkveld. Volgens data verzameld door het Bloso waren anno 2010 in Vlaanderen amper 3.4% van alle gekwalificeerde trainers in het bezit van een bachelor- en/of masterdiploma in lichamelijke opvoeding aangevuld met een VTS-diploma van Trainer A en/of B. Wel onderscheidt dit beperkt aantal 'bi-gediplomeerden' zich ten aanzien van hun niet-academische collega-

trainers op het vlak van verloning, maar ook dat is relatief aangezien diplomavereisten voor de sporttrainer binnen het werkveld minder pertinent lijken te zijn dan persoonlijke status en behaalde resultaten. Dergelijke conclusies kunnen eveneens worden getransponeerd naar de overige beroepsprofielen die tijdens de laatste decennia door de universitaire instituten werden vooropgesteld. De diversificatie inzake professionele profilering heeft aan de universitaire instituten niet geleid tot professionele profielbewaking aangezien de professionele identiteit van deze professionals in het werkveld niet samenviel met de universitair beoogde profilering en ook het beantwoorden aan dergelijk universitair professioneel profiel niet noodzakelijk was voor het uitoefenen van dergelijke beroepen. Ook voor het verschaffen van de diploma's 'fitnessinstructeur' en 'sportfunctionaris' bijvoorbeeld dienen de universitaire instituten namelijk VTS-assimilatie aan te vragen.

Sportwetenschappelijke profilering resulteert niet in academische profielbewaking

Naast het professionele profiel was ook het academische profiel voor lichamelijke opvoeding tijdens de laatste decennia aan verandering en diversificatie onderhevig. Vanaf de jaren 1970 werden geleidelijk aan nieuwe sportwetenschappelijke onderzoekslijnen in het leven geroepen, zoals biomechanica, motorisch(e) leren/controle, trainingsleer, sportsociologie en kinantropometrie (zie figuur 5). Gestuurd door bredere academische

FIGUUR 5: Belgische sportwetenschappers stonden vanaf de jaren 1970 aan het hoofd van de internationale uitbouw van het nieuwe specialisatiegebied kinantropometrie. Hier de leden van het organisatiecomité van het IInd International Seminar on Kinanthropometry (KU Leuven, 10-13 juli): Michel Ostyn (voorzitter), Jan Simons (vicevoorzitter), Gaston Beunen (secretaris) en Roland Renson (editorial board). Voor een diepgaande analyse van disciplinevorming binnen dit vakgebied, zie Vangrunderbeek, H., Claessens, A., Delheye, P. (2012). Internal social processes of discipline formation: the case of kinanthropometry. *European Journal of Sport Science*.

Free- running

IN HET SECUNDAIR
ONDERWIJS

STEVEN DE BACKER
MASTER LO
LEERKRACHT LO ATHENEUM BOOM

Voor het onderdeel artistieke gymnastiek werken we in het atheneum in Boom rond de thema's freerunning (jongens) ritmische- of acrobatische gymnastiek (meisjes). Binnen deze thema's worden de leerlingen aangespoord rond zelfgekozen subthema's te werken. De inhoud van de lessen wordt dan ook voor een groot stuk door henzelf bepaald. Op het onderdeel freerunning gaan we hieronder dieper in.

Het doel van deze lessenreeks is het maken van een video. In dit filmpje laten de leerlingen alle tricks zien die ze - vooral aan en van elkaar - geleerd hebben. Dit concept is afgeleid van de groepsopdracht freerunning, ontwikkeld door het Twickelcollege in Hengelo¹).

De leerlingen worden geëvalueerd op drie onderdelen.

1. Een filmpje met gepaste muziek (2 à 3 minuten),
2. een peerassessment van de medeleerlingen (zie "evaluatie routine freerunning") en
3. een selfassessment van het functioneren binnen de groep (zie "zelfevaluatie groepsfunctioneren").

Bij de start van de eerste les maken de leerlingen kennis met alle mogelijke toestellen die in aanmerking kunnen komen. Er wordt een circuit met plinten, banken, bokken, ... opgesteld. Deze opstelling is aangepast aan de fysieke mogelijkheden van de leerlingen en de beschikbaarheid van het materiaal. Enerzijds zal bij de niet-sportleerling het circuit uiteraard

minder veeleisend zijn dan het circuit voor de leerlingen die een sportrichting volgen. Anderzijds stellen de leerlingen die keuzesport turnen volgen doorgaans het moeilijkste parcours op².

Voor een gevarieerde keuze van oefeningen kan men terecht op de website: www.freesport.slo.nl. Op deze webstek is er keuze uit zeer eenvoudige, over iets moeilijkere tot zeer uitdagende tricks. Er zijn drie verschillende niveaus (Enjoy, Cool en Extreme met telkens 5 verschillende tricks). De verschillende oefeningen die terug te vinden zijn op bovenstaande webstek kwamen ook terug op de bijscholing winterstage BVLO onder de cursus Freerunning. Daarnaast bestaat er de tekst "freerunning in het voortgezet onderwijs" www.digischool.nl. Hier zijn lesvoorbereidingen te vinden met tips en didactische oefenstof om de oefeningen, die aangeboden werden op de bijscholing, aan te leren.

Op de Smartschoolpagina van het Atheneum in Boom staan tal van links naar websites waar onze leerlingen erg veel inspiratie kunnen opdoen (zie bibliografie). Verder ook filmpjes van de vorige schooljaren zodat de leerlingen geprikkeld worden om hun grenzen te verleggen.

We merken op dat de keuze van het parcours geschikt moet zijn voor alle leden van de groep, d.w.z. dat we rekening houden met de minst sterke leerling. De moeilijkheid van de oefeningen kan variëren zodat ook de sterke leerlingen optimaal kunnen presteren. Een lessenreeks duurt 6 à 8

Freerunning over 5 hindernissen

Teamleden	1. 2. 3.	4. 5.
Onze routine		
De run is gevarieerd	De run is een samenhangend en afgewerkt geheel	De run is uitdagend
• Elke hindernis is verschillende • Er zijn vijf hindernissen • De deelnemers voorzien creatieve tricks • Er is een helper voorzien bij de moeilijke tricks	• De overgangen verlopen vlot • De deelnemers beheersen de routine • Het muziekgenre en de presentatievorm sluiten aan bij elkaar	• Elke deelnemers kunnen de hindernis vlot nemen • De run is veilig • De deelnemers zoeken oogcontact met het publiek • De deelnemers lossen fouten goed op • De tricks zijn spectaculair

¹ www.freesport.slo.nl

² Onze school heeft ook een sportafdeling, dwz dat we Iln hebben die per week slechts 2u LO hebben en Iln die tot 7u artistieke gymnastiek krijgen.

lesmomenten van telkens 50 minuten, waarbij de eerste 2 lesmomenten eerder leerkrachtgestuurd zijn zodat de leerlingen een beeld krijgen van wat er van hen verwacht wordt. Vanaf de derde les krijgt men een “checklist”. Deze checklist bevat dezelfde onderdelen als de checklist die wordt gebruikt bij de peerassessment.

De drie onderdelen die geëvalueerd worden zijn (zie boven):

- De run is gevarieerd
- De run is een samenhangend en afgewerkt geheel
- De run is uitdagend

Tijdens en na de les kunnen de leerlingen aanvinken welke onderdelen zij al hebben verwerkt in hun filmpje. Ze bespreken dit dan aan het einde van elke les en bekijken zo in hoeverre ze de verschillende aspecten van de peerassessment reeds bereikt hebben.

Vanaf les drie zullen de leerlingen zelfstandig zoeken naar bewegingen, maar worden ze wel kort begeleid bij het kiezen van soms ingewikkelde acrobatieën. Zo zal van de leerlingen uit de sportrichtingen verwacht worden om ook turntechnische zaken te verwerken in hun eindproduct. Een voorbeeld:

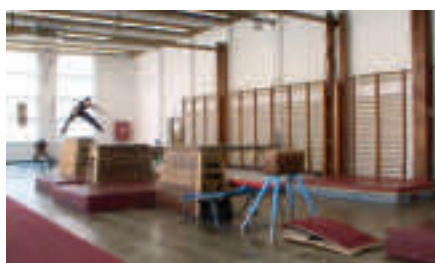
Opstelling met achtereenvolgens een springplank, een plint in de lengte, een valmat, een plint in de breedte, een valmat, een plint in de lengte, een trampoline, een bok en een springplank met valmat.

Niet sportklassen: voorbeeld

- Mogelijke sprongenreeks: Sprong op de plint, een flanksprong over de plint, klimmen op de plint, vanuit strekstand op de plint een sprong in de trampoline, een spreidsprong over de bok, landen op de springplank en een zweefrol tot op de valmat.

Sportklassen: voorbeeld

- Mogelijke sprongenreeks: Tijgersprong over de plint, neksteunoverslag over de plint, rol vw op de plint, landen in de trampoline, spreidsprong over de bok en een salto vw tot op de valmat.

van niet-sportleerlingen, dat zij niet in staat zijn om deze turntechnische onderdelen uit te voeren.

VB: Eén van de hindernissen die zij initieel niet durven uit te voeren is de volgende: een spreidsprong over een bok waarbij nadien het hoge rek wordt vastgegrepen om een auerbach uit te voeren.

Toch slaagt meer dan 75% van de leerlingen erin om deze hindernis af te werken. We starten met het aanleren van de auerbach aan de rekstok (met turn- of klimgordel en 4 helpers) en herhalen deze beweging elke les. Op het einde, bij het succesvol uitvoeren van deze hindernis, heerst er een enorme succesbeleving bij de leerlingen en zijn zij trots dat ze dit kunnen. Meestal zetten de leerlingen delen van de film op hun facebookpagina met zeer positieve reacties van hun vrienden. Zij krijgen namelijk de toestemming om tijdens de les delen van de hindernissen te filmen met hun GSM of camera.

Tijdens de lessen kan ook de leerkracht betrokken worden bij het filmen van bewegingen die volgens hen in aanmerking komen voor hun eindfilm. Via het programma: PowerDirector 11 Deluxe (online aan te schaffen voor 60 euro) kan de leerkracht alle filmpjes verwerken en op een computer zetten die beschikbaar is voor de leerlingen. Indien er een leerling gekwetst is tijdens deze lessenreeks, zal deze persoon samen met de leerkracht betrokken worden bij het filmen en het bewerken van de film. Indien alle leerlingen mee kunnen sporten wordt op het einde van de lessenreeks een theoretische sessie gepland waarin de groep samen met de leerkracht de film samenstelt. De muziek wordt door de leerlingen gekozen.

Peer- en selfassessment

Op het einde van de lessenreeks wordt de film door de medeleerlingen beoordeeld. Dit kan bijvoorbeeld ook een meisjesgroep zijn die als opdracht een filmpje ritmische gymnastiek hebben gemaakt. De leerlingen gebruiken tijdens het bekijken van de film het document “evaluatie routine freerunning”.

Onze school heeft voor de acrobatische- en de ritmische gymnastiek gelijkaardige documenten opgesteld met onderdelen en aspecten die van toepassing zijn bij deze sporten.

Grenzen verleggen en durven

Bij de start van de lessenreeks worden de filmpjes van de vorige jaren getoond. Bij het tonen van deze filmpjes krijgen we wel eens de opmerking

EVALUATIE ROUTINE "FREERUNNING"

EVALUATOREN:	FREERUNNERS:			
1.	1.			
2.	2.			
3.	3.			
4.	4.			
5.	5.			
De run is gevarieerd	A ³	GA	NA	Toelichting
Elke hindernis is verschillend				
Er zijn vijf hindernissen				
De deelnemers voorzien creatieve tricks				
Er is een helper voorzien bij de moeilijke tricks				
De run is een samenhangend en afgewerkt geheel	A	GA	NA	Toelichting
De overgangen verlopen vlot				
De deelnemers beheersen de routine				
Het muziekgenre en de presentatievorm zij aansluitend				
De run is uitdagend	A	GA	NA	Toelichting
Elke deelnemers kunnen de hindernis vlot nemen				
De run is veilig				
De deelnemers maken contact met de kijker				
De deelnemers lossen fouten goed op				
De tricks zijn spectaculair				

Eindbeoordeling: zwak – matig – goed – zeer goed

Na de lessenreeks zullen de leerlingen thuis het document zelfevaluatie van het groepsfunctioneren invullen en via mail bezorgen aan de leerkracht. Dit wordt bewust thuis gedaan om externe druk van de medeleerlingen uit te schakelen. De leerlingen krijgen bijvoorbeeld een week de tijd om dit document in te vullen en in te leveren. Het doel moet zijn dat het document kritisch is ingevuld en dat men eerlijk durft zijn over de eigen prestaties en inbreng. Indien nodig krijgen de leerlingen een tweede kans om het document alsnog op een kritische manier in te vullen.

ZELFEVALUATIE GROEPSFUNCTIONEREN

Teamleden	1.	4.		
	2.	5.		
	3.			
Functioneren van de groep ³	A	GA	NA	TOELICHTING
Elk teamlid zette zich optimaal in				
Ieder teamlid had een persoonlijke inbreng				
We droegen zorg voor de veiligheid van elk teamlid				
We hielden rekening met ieders mogelijkheden				
We hielden rekening met de wensen van elk teamlid				
Beslissingen werden genomen nadat iedereen gehoord werd				
Geschilpunten werden uitgepraat				

Eindbeoordeling: zwak – matig – goed – zeer goed

³ A: Akkoord, GA: gedeeltelijk akkoord, NA: niet akkoord

De eindevaluatie

De eindevaluatie van deze lessenreeks bestaat uit volgende onderdelen:

- Het filmpje (40%) (door de Ik samen met de IIn)
- Invullen van de checklist (10%) (door de IIn)
- Kritisch invullen van het document peerassessment (10%) (door de IIn)
- Kritisch invullen van het document zelfevaluatie groepsfunctioneren (10%) (door de IIn)
- Houding, inzet, creativiteit en grenzen verleggen tijdens de lessenreeks (30%) (door de Ik)

Bibliografie

- www.freesport.slo.nl
- <http://catleapexperience.com/>
- <http://williammiero.com/>
- <http://www.hybridmovement.com/>
- <http://www.pannaexperience.com/index.php?page=1>
- <http://www.stormfreerun.com/>
- <http://tempestacademy.com/>
- www.mijn.digischool.nl
- Cursus Freerunning bijscholing winterstage BVLO, N. Van Laere
- Groepsopdracht freerunning A4BSM port
- Freerunning in het VO, Max Hendriks, Henk van Dijk
- Praxis bewegingsopvoeding 17: anders evalueren in de lichamelijke opvoeding, E. Dehaene, R. Leper, M. Schiepers (eds.), Acco Leuven/Leuven

Indoor roeien

OP SCHOOL (deel 2)

BEWEGINGSANALYSE EN DIDACTIEK

Roeianalyse en verbeteringen

Een juiste techniek is essentieel voor efficiënt roeien en om de kans op blessures te verminderen. Wil je instructie gaan geven op een indoor roeimachine, dan zul je zelf het goede voorbeeld moeten kunnen geven. Neem dus de tijd je eigen roeitechniek goed te ontwikkelen en zorg dat je precies weet hoe het apparaat wat je gaat gebruiken in elkaar zit. Leer de belangrijkste functies van de monitor en zorg dat je voldoende achtergrondkennis hebt om vragen van je roeiers te kunnen beantwoorden.

Hier zijn de meest voorkomende verbeterpunten te vinden en suggesties om ze aan te pakken.

Verbeterpunt

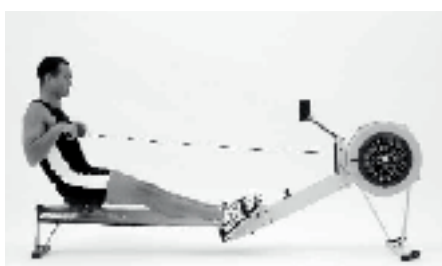
Roeien met gebogen armen

De roeier begint de haal door met de armen te trekken in plaats van met de benen te duwen.

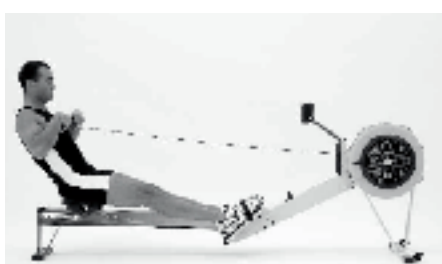
Roeien met gebogen polsen

De roeier eindigt de haal met gebogen polsen.

Te hoog en te ver halen

Op het eind van de haal trekt de roeier het handvat te hoog en valt te ver naar achter.

Aanpak

De haal moet beginnen door met de benen te duwen en de spieren van de romp en armen aan te spannen. De armen verbinden benen en romp met het handvat.

Roei gedurende de hele haal met rechte polsen. Controleer de handen in elke fase van de haal.

Trek het handvat richting het middenrif. De polsen zijn vlak, de ellebogen zijn achter de romp en de onderarmen zijn ongeveer horizontaal. De romp helt licht achterover.

Door het bankje trappen

De benen duwen terwijl de rug niet gefixeerd is. Daardoor gaat het bankje naar achteren, zonder dat er kracht op het handvat overgebracht wordt.

De benen beginnen de haal en de romp volgt de beweging met gestrekte armen waardoor de kracht van de benen goed overgebracht wordt op het handvat.

Rug opgooien

De roeier begint de haal met het inzetten van de romp. Dit geeft een matige krachtoverbrenging. De roeier tilt zichzelf op van het bankje waardoor het vaak voorkomt dat beginners van het bankje af schieten.

De benen beginnen de haal en de rompspieren zijn aangespannen met ontspannen gestrekte armen, waardoor de kracht van de benen goed overgebracht wordt op het handvat.

De knieën komen te vroeg omhoog in de recover

In de recover begint de roeier al met oprijden voordat de handen voorbij de knieën zijn. De roeier raakt met het handvat de knieën of moet daar met een boog overheen.

De juiste recover volgorde is: armen strekken-inbuigen-glijden. Nadat de armen volledig gestrekt zijn wordt de romp ingebogen en begint het oprijden waarbij de positie van de armen en romp niet meer veranderen.

Te ver reiken

De romp buigt te ver in, waardoor de bovenbenen bij het oprijden tegen de romp aankomen en de roeier niet maximaal naar voren kan rijden.

De onderbenen zijn aan het begin van de haal verticaal. De romp mag contact maken met de bovenbenen. Het hoofd is rechtop en de armen ontspannen en gestrekt. De roeier moet aan het begin van de haal makkelijk en ontspannen klaar zitten voor de haal.

Te veel spanning

De handen houden het handvat krampachtig vast, de schouders zijn opgetrokken en het gezicht heeft een grimas.

Relax! De schouders moeten ontspannen laag hangen en de handen houden het handvat licht vast.

Over het handvat heen trekken

Op het eind van de haal trekt de roeier zijn bovenlichaam over het handvat heen en trekt zichzelf vooruit in plaats van het handvat naar achter.

Op het eind van de haal zit de roeier licht achterover met de benen gestrekt en trekt het handvat tegen zijn lichaam aan waarbij het bovenlichaam een stevig platform is.

Veiligheid

Voor het indoor roeien

- Geef iemand die voor het eerst kennismakt met een roeimachine eerst instructie over de juiste houding en volgorde van bewegen;
- Leg de eerste keer nog niet te veel functies van de monitor uit. Dat is te veel om in een keer te onthouden.
- Controleer dat het handvat, het bankje en de rails schoon zijn van vuil en zweet;
- Zet de luchtschuif maximaal op 3;
- Let erop dat de voeten even hoog staan;
- Laat de riempjes van het voetenbord vastmaken;
- Let erop dat er geen kledingstukken loshangen en onder het bankje kunnen komen;
- Zet de monitor op kijkhoogte;
- Zorg dat er voldoende ruimte is om te roeien;
- Voor er intensief geroeid kan gaan worden moet er eerst een degelijke warming-up gedaan worden.

Tijdens het roeien

- Let erop dat de ketting niet gedraaid wordt;
- Leg uit dat het handvat nooit ineens losgelaten mag worden;
- Laat voldoende drinken, zowel voor als na het roeien;
- Wanneer iemand zich tijdens het roeien niet goed voelt, moet de training direct beëindigd worden.

Na het roeien

- Plaats het handvat rustig in de houder;
- Maak het bankje, het handvat en de rails met een doek schoon;
- De rails worden na elke trainingssessie afgeveegd en moeten dagelijks worden schoongemaakt, dit kan het beste gedaan worden met een doek en wat glassex of iets dergelijks;
- De ketting moet regelmatig ingesmeerd worden met kettingolie, ten minste eens per maand of na iedere 50 uur gebruik, dit kan het beste gedaan worden door een beetje olie op een lap te doen en dit op de ketting te smeren. Overtollige olie kan weggehaald worden met een stuk papier;
- Elke maand wordt gecontroleerd of het vliegwiel niet te stoffig is. Het teveel aan stof moet weggezogen worden met een stofzuiger;
- Controleer regelmatig of alle schroeven nog vast zitten en of er geen beschadigde onderdelen aan de machine zitten;

Probleem	oorzaak	oplossing
Last van de onderrug	de roeier buigt niet in vanuit het heupgewricht maar vanuit de wervelkolom	corrigeer de houding van de roeier: rechte rug, inbuigen vanuit de heupen.
Last van de polsen of onderarmen	de roeier roeit met kromme polsen	corrigeer de stand van de polsen: altijd de polsen vlak houden.
Last van de hamstrings	de hamstrings komen onder te veel spanning te staan	zet het voetenbord iets lager
Last van de vingers	de roeier knijpt te hard in de handle en ontspant niet tijdens de recover	benadruk een ontspannen grip. Het handvat moet in de vingers worden gehouden en niet in de volle vuist.
De roeier schiet steeds van zijn bankje af tijdens harde haal	de roeier tilt zichzelf op van zijn bankje doordat de rug te vroeg wordt ingezet	benadruk dat de haal met de beentrap begint en niet met de rug. De kracht van de beentrap moet horizontaal gericht zijn, niet schuin omhoog. Zet eventueel het voetenbord iets hoger.
Pijn in de spieren van de nek	de roeier roeit te gespannen met opgetrokken schouders	wijs op ontspanning van de schouders. De schouders moeten niet worden opgetrokken.

Roeien op het water

Roeien op het water lijkt sterk op roeien op de indoor roeimachine, maar er komt een extra dimensie bij. Op het water ga je vooruit (of beter achteruit want je roeit met je rug naar de vaarrichting) en een boot is erg smal en wiebelt daardoor gemakkelijk. Daarnaast heeft een roeier in de boot één of twee riemen in de handen in plaats van een handvat zoals op de indoor roeimachine. Op het water heb je te maken met golfslag, het weer en andere watergebruikers. Toch is roeien niet moeilijk om te leren, maar moet je eerst een paar lessen volgen om de slag te pakken te krijgen. Bij het roeien gebruik je de belangrijkste grote spiergroepen van het lichaam, waardoor je snel en effectief vrijwel je hele lichaam traint. Bij een goede techniek is de kans op blessures klein. Het is een sport die je op alle niveaus kunt beoefenen, van recreatief- tot op topniveau.

Het roeien in Vlaanderen kent een groot aantal groepen. Zo kennen we een indeling in junioren, senioren en veteranen, maar ook in wedstrijdroeiers, recreanten en toerroeiers. Wat bijzonder is aan roeien is dat je het alleen kunt doen in een skiff (eenpersoonsboot) of met anderen in een ploeg in een twee, vier of acht. Verder is er de verdeling tussen boordroeien en scullen. Bij boordroeien heb je één riem per persoon en bij scullen twee. Junioren beginnen meestal met scullen, omdat dat een symmetrische beweging is en omdat junioren meestal beginnen in een skiff.

Leren roeien

Roeien is geen moeilijke sport om te leren, maar het kost wel veel tijd om de beweging goed te leren. De meeste clubs hebben een groot aantal boten, die je afhankelijk van je niveau mag gebruiken. De beste tijd om te beginnen met roeien is in het voorjaar. April/mei is de periode dat vrijwel alle verenigingen de eerste instructie verzorgen voor nieuwe leden. Die instructie wordt gegeven door ervaren instructeurs en ervaren junioren. In de eerste periode roeit iedereen in principe recreatief, dan betekent dat je één of twee keer in de week, ofwel alleen in een skiff (eenmansboot), ofwel met een ploeg (twee of vier) het water op gaat om te roeien. In de winter kan er ook geroeid worden, maar alleen niet bij ijs, mist en ander slecht weer. Dan wijk je uit naar het indoor roeien zodat je ook gedurende de winter je conditie en kracht verder kunt verbeteren. Nadat je de roeitechniek voldoende beheerst kun je in overleg met je instructeur of coach gaan meedoen aan wedstrijden.

Op de website van de VRL kun je de adressen van alle roeiverenigingen in Vlaanderen vinden: www.vlaamse-roeiliga.be

Verklarende woordenlijst

Dragfactor: geeft de zwaarte van de afstelling van de Indoor Rower aan op de monitor.
Haal: het gedeelte van de roeibeweging waarbij de roeier kracht levert.
Halve bank: de roeier gebruikt maar de helft van de monorail om te rijden.
Hamstrings: de spieren aan de achterkant van de bovenbenen.

Hele bank: het gebruikmaken van de hele lengte van de monorail.

Inbuigen: het naar voren brengen van de romp na het wegzetten van de armen.

Indoor roeien: binnen roeien op een roeimachine

Kniehoek: de hoek tussen het onderbeen en het bovenbeen.

Kwart bank: de roeier gebruikt maar een kwart van de monorail om te rijden.

LogCard: een pasje wat je in de monitor van de Concept 2 Indoor Rower kunt steken en waarop je je trainingsgegevens kunt opslaan.

Luchtschuif: de schuif aan de zijkant van het vliegwiel van de Concept 2 Indoor Rower.

Monitor: het elektronische kastje op een Concept 2 Indoor Rower waarop je de prestaties van de roeier af kunt lezen.

Monorail: het glijvlak van de Indoor Rower waar het bankje op heen en weer beweegt.

Oprijden: het naar voren rijden op de monorail.

Recover: het gedeelte van de roeibeweging waarbij de roeier uitrust.

Rompzwaai: het naar achteren bewegen van de romp van de roeier in het tweede gedeelte van de haal.

Uitzetpositie: de houding waarin de roeier zit aan het einde van de haal.

USB-poort: ingang voor een USB-stekkertje op de monitor zodat je de monitor aan een PC kan koppelen.

Vliegwiel: het wiel van de Concept 2 Indoor Rower wat door de ketting aangedreven wordt.

Voetenbord: het gedeelte van de Indoor Rower waar de roeier zijn voeten op zet.

VRL: Vlaamse Roeiliga

Wegzetten: het strekken van de armen aan het begin van de recover.

Lesfiche I: de zwakste schakel

Doel: ontdek wat het effect is van de afzonderlijke en gezamenlijke bewegingen van de roeihaal

Opstelling en organisatie:

- Zet de ergometers in stervorm in de zaal met de kant van het vliegwiel naar het midden, zodat de roeiende leerlingen elkaars gezicht kunnen zien

- Maak groepjes van 4 à 5 leerlingen per ergometer
- Verdeel de taken per groepje: 1 roeier, 1 teller van de halen, 1 aflezer van de monitor, 1 schrijver van de gegevens, 1 'coach' van de roeibeweging zoals jullie die in de inleidende les aangeleerd hebben
- Iedere leerling roeit 3 keer en de leerlingen wisselen elkaar af. Doe eerst allemaal 1, dan allemaal 2, ...

Opdracht:

OEFENING 1

Iedereen roeit 3 keer op de ergometer. Elke serie bestaat uit 15 slagen. Hierna schrijf je de afgelegde afstand op (aantal meter), en zet je de monitor weer op 0.

LET OP: op het eind van de 15 slagen draait het vliegwiel nog door en blijft de monitor de afstand van het vliegwiel meten tot het vliegwiel stilstaat. Je moet dus precies na de 15de slag de waarde opschrijven die op de monitor staat.

- Roei 15 slagen alleen met de armen met de rug licht achterover. Het resultaat vul je in bij 1.
- Roei 15 slagen alleen met de rug en de armen. Het resultaat vul je in bij 2.
- Roei 15 slagen volledig, dus met benen, rug en armen. Het resultaat vul je in bij 3.

NAAM leerling	1. Alleen armen	2. Armen en rug	3. Armen, rug en benen

Merken jullie een verschil op tussen de drie uitvoeringen? Welke is de meest efficiënte?

OEFENING 2

We voeren oefening 1 nogmaals uit, en iedere leerling tracht zijn/haar score van oefening 1 te overtreffen.

NAAM leerling	Alleen armen	verschil	Armen en rug	verschil	Armen, rug en benen	verschil

Lesfiche II: constant roeien

Doel: efficiënte slagen leren maken

Opstelling en organisatie:

- De ergometers worden verspreid in de zaal opgesteld
- 3 leerlingen per ergometer: 1 roeier, 1 scheidsrechter, 1 schrijver

Opdracht:

- Stel de monitor in op een vaste tijd van 2 of 3 minuten (zie tabel)
- Elke roeier krijgt bij aanvang 5 levens
- De roeier moet een constant tempo roeien en binnen de zone blijven (bv. 25-30 slagen/minuut)
- Elke roeier heeft een scheidsrechter (= niet-roeiende medeleerling). Elke keer dat de roeier uit de zone gaat, steekt de scheidsrechter vlag/hand omhoog en verliest de roeier 1 leven. Na het opsteken van de vlag heeft de roeier 5 slagen om weer in het juiste ritme te komen.
- Bij 5 verloren levens of na de 2 of 3 minuten is de opdracht voorbij.
- De schrijver noteert de afgelegde afstand en het aantal verloren levens in de tabel.

Naam roeier					
Tempo 25-30 2min					
Verloren levens					
Afstand (in meter)					
Tempo 23-28 2min					
Verloren levens					
Afstand (in meter)					
Tempo 22-26 3min					
Verloren levens					
Afstand (in meter)					
Tempo 22-24 3min					
Verloren levens					
Afstand (in meter)					

Bron: Koninklijke Nederlandse Roeibond, www.knrb.nl

Lesfiche III: gelijk roeien

Doel: efficiënte slagen leren maken

Opstelling en organisatie:

- Zet de ergometers naast elkaar. De ergometer van de leerling die het tempo mag bepalen staat iets meer vooruit zodat alle roeiers hem/haar goed kunnen zien.
- Maak teams van 4 à 8 leerlingen per beurt, min 2 teams. De leerlingen die niet roeien zijn de scheidsrechters.

Opdracht:

- **Alle leerlingen volgen het tempo van de leerling die op slag zit**
- Er wordt een vaste tijd geroeid van 2 of 3 minuten, de eindafstand behaald in die tijdsspanne wordt opgeschreven per roeier in de tabel (in meter)
- De leerlingen die niet roeien zijn de scheidsrechters en schrijvers
- Als een roeier uit fase gaat (en dus niet meer synchroon mee roeit met de groep) steekt de scheidsrechter een vlag/hand op en heeft de groep vanaf dat moment 5 slagen de tijd om terug gelijk te komen
- Vanaf de 5de slag 'ongelijk' roeien in het team, is het team uitgeschakeld.

Naam roeier					
Tempo 25-30 2min					
Verloren levens					
Afstand (in meter)					
Tempo 23-28 2min					
Verloren levens					
Afstand (in meter)					
Tempo 22-26 3min					
Verloren levens					
Afstand (in meter)					
Tempo 22-24 3min					
Verloren levens					
Afstand (in meter)					

Bron: Koninklijke Nederlandse Roeibond, www.knrb.nl

tendensen, waaronder de exponentiële toename in belang van wetenschappelijke onderzoeksoutput in de vorm van internationale, peer-reviewed publicaties, werd de uitbouw en bewaking van een eigen academisch profiel steeds noodzakelijker ten einde (onderzoeks-) financiering te bemachtigen en een plaats binnen het universitaire organigram te verzekeren. Dergelijke focusverschuiving ging hand in hand met de aanstelling van assistenten en professoren 'uit eigen kweek', die de machtsposities van de leidinggevende geneesheren geleidelijk aan overnamen. In 1973 zou Marcel Hebbelinck bijvoorbeeld de eerste licentiaatdoctor in lichamelijke opvoeding worden die aan het hoofd kwam te staan van een Belgisch universitair instituut voor lichamelijke opvoeding, namelijk dat van de in 1969 opgerichte Vrije Universiteit Brussel. Zijn voorbeeld zou nadien ook aan de overige universitaire instituten worden gevolgd.

Deze interne 'wissel van de wacht' en diversificatie van het academische profiel voor lichamelijke opvoeding tijdens de laatste decennia van de twintigste eeuw leidde echter niet tot een sterke academische identiteit voor het vakgebied lichamelijke opvoeding/bewegingswetenschappen op Belgische bodem, waardoor academische profielbewaking slechts gedeeltelijk werd gerealiseerd. Zo ontbreekt het momenteel nog steeds aan een interne consistentie inzake het academische profiel op intra- en interuniversitair vlak. Tijdens de eerste helft van de twintigste eeuw waren het programma en de organisatiestructuur van de universitaire rijksinstituten in Gent en Luik zowat een zuivere kopie van elkaar en sloten ze eveneens nauw aan bij dezen van de instituten in Brussel en Leuven. Dergelijke interuniversitaire overlap blijkt vandaag grotendeels zoek te zijn. Maar ook intern lijkt van enige consistentie tijdens de recente decennia weinig sprake, wat zich weerspiegelde in een voortdurende bijstelling van structuren (faculteiten, departementen, afdelingen en onderzoeksgroepen) en disciplinaire naamgeving van het vakgebied (lichamelijke opvoeding, kinantropologie, sportwetenschap(pen), kinesiologie, bewegingswetenschap(pen), gezondheidswetenschap(pen), science(s) de la motricité, éducation physique, etc.). Bovendien zijn de universitaire instituten er noch in geslaagd om een eigen wetenschappelijk actieveld af te bakenen, noch om zich eigen doelstellingen toe te eigenen die niet door andere universitaire profielbewakers worden betwist, zijnde twee andere ken-

merken van academische profielbewaking. De uitkristallisering van verschillende nieuwe onderzoekslijnen binnen het domein van de bewegingswetenschappen tijdens de laatste decennia heeft er weliswaar toe geleid dat nieuwe docenten deels vanuit de pool aan afgestudeerden van de eigen instituten werden gerekruteerd, maar een gedeelte 'body of knowledge' werd daarbij niet bewerkstelligd. Integendeel, het toegenomen belang van en inzet voor academische profielbewaking heeft geleid tot fragmentatie, waarbij het domein van de bewegingswetenschappen niet transdisciplinair, maar multidisciplinair tot ontwikkeling werd gebracht. Een rechtstreekse uiting van het ontbreken van dergelijke sterke academische identiteit is bijvoorbeeld het gebrek aan erkenning binnen nationale en internationale onderzoeksinstituten zoals het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) – Vlaanderen en de European Science Foundation. Binnen het FWO-Vlaanderen bestaat momenteel nog steeds geen eigen commissie voor het domein van de lichamelijke opvoeding/bewegingswetenschappen. Wel wordt dit domein, samen met 13 andere specialisaties, vermeld onder de commissie Gezondheidswetenschappen, waar het onder meer dient te concurreren met aspirant- en projectaanvragen aangaande huisartsgeneeskunde, farmaceutische zorg en mondgezondheidswetenschappen. Het feit dat de verschillende aanvragen met betrekking tot het domein van de bewegingswetenschappen vaak terecht kunnen binnen de commissies van hun moederdiscipline is op individueel niveau dan wel bemoedigend, maar bestendigt eveneens een soort van vici-euze cirkel, waarbij verdere fragmentatie en drang naar aanleuning bij andere, bestaande moederdisciplines enerzijds en uitholling van de eigen academische identiteit anderzijds in de hand worden gewerkt.

Epiloog: Quo vadis?

Doorheen hun bestaan zijn de universitaire instituten voor lichamelijke opvoeding er niet in geslaagd om enerzijds aan academische profielbewaking met betrekking tot het domein van de bewegingswetenschappen te doen, terwijl ze anderzijds ook slechts gedeeltelijk professionele profielbewaking hebben gerealiseerd. Het enige beroepsprofiel dat door de universitaire instituten voor lichamelijke opvoeding/bewegingswetenschappen werd bewaakt, is dat van leerkracht lichamelijke opvoeding binnen het hoger secundair onderwijs. Ironisch genoeg is het net dit beroeps-

profiel dat zowel in Vlaanderen als Wallonië grotendeels uit de universitaire basisopleiding emigreerde en verzelfstandigde tot een aparte lerarenopleiding, die op heden door de meeste studenten alleen nog maar ná het verwerven van het diploma van master in de lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen als aparte studierichting kan worden gevolgd. Hieruit kan enerzijds worden geconcludeerd dat dergelijke professioneel-pedagogische profielbewaking niet meer tot de kernfinaliteit van de universitaire instituten voor lichamelijke opvoeding behoort zoals dat oorspronkelijk in 1908 wel het geval was en anderzijds dat wisselwerking tussen academische en professionele profielbewaking niet lijkt te worden bewerkstelligd. De slotvraag die zich stelt is of professionele profielbewaking noodzakelijk is en of de universitaire instituten voor lichamelijke opvoeding/bewegingswetenschappen hierop in de toekomst dienen in te zetten. Is het überhaupt wel mogelijk om zowel professionele als academische profielbewaking na te streven of staat het ene het andere in de weg?

Uit het verleden blijkt dat een professionele argumentatie tijdens de eerste helft van de twintigste eeuw enerzijds de universitaire institutionalisering van lichamelijke opvoeding legitimeerde en anderzijds academische profilering deels ook faciliteerde. Met het toenemende belang van academische disciplinevorming en profilering verdween deze professionele legitimering – niet profilering (!) – naar de achtergrond en dienden de universitaire instituten tussen beide vormen van profielbewaking heen te switchen. In dit recente stadium faciliteerde enige inzet op het vlak van professionele profielbewaking geen academische profielbewaking meer, waardoor het interne schisma tussen beide profielen aan de universitaire instituten steeds groter werd en wisselwerking in de vorm van wetenschappelijk-onderbouwde praktijk enerzijds en veldgestuurd onderzoek anderzijds naar de achtergrond verdween. Gezien de toenemende beroepsprofilering van andere, niet-universitaire en uitsluitend professioneel georiënteerde profielbewakers zoals de hogescholen en de Vlaamse Trainersschool, alsook de eerder geschetste economische rationaliseringspolitiek binnen de universitaire gemeenschap lijkt het, met het oog op de verdere continuering van hun bestaan, opportuun dat de universitaire instituten de balans naar academische profielbewaking laten overhellen. Een gebrek aan academische profielbewaking zou resulteren in een gebrek aan externe financierings-

mogelijkheden en academische legitimatie. Op lange termijn resulteert dergelijk scenario wellicht in een verdere uitholling van het 'eigen' onderzoekskader dat zal worden ingelijfd door andere, aanverwante disciplines met een eigen, erkende academische identiteit. Als gevolg daarvan zal van enig verwantschap tussen de universitaire opleiding enerzijds en het gevoerde onderzoek van de academische docenten-onderzoekers anderzijds geen sprake meer zijn, net zoals dat bij de start van de universitaire opleiding lichamelijke opvoeding in 1908 het geval was. Indien lichamelijke opvoeding/bewegingswetenschappen zichzelf universitair wenst te blijven handhaven, lijkt het daarom essentieel voor de universitaire instituten om te zorgen voor de uitbouw van een sterke, eigen academische identiteit. Deze zou zich duidelijk moeten onderscheiden van andere disciplines zodat een eigen wetenschappelijk activiteit kan worden afgebakend dat in staat is om zichzelf te financieren en dus legitimeren.

Dergelijk streven naar academische profielbewaking lijkt bijkomend eveneens mogelijkheden te bieden om professionele profielbewaking te faciliteren. Zoals eerder al werd aangetoond, zijn de universitaire instituten voor lichamelijke opvoeding/bewegingswetenschappen slechts één van de vele spelers die trachten te voorzien aan de noden binnen het beroepsveld. Professionele profielbewaking werd daarbij echter niet door hen, maar veelal door andere niet-universitaire instituties gerealiseerd. Van de huidige generatie aan sporttrainers, fitnessinstructeurs en sportmanagers werd slechts een beperkt aantal gevormd aan de universitaire instituten zelf. Alleen binnen het hoger middelbaar onderwijs, zijnde de traditionele beroepsuitweg voor licentiaten/masters in lichamelijke opvoeding/bewegingswetenschappen bij uitstek, werd de positie van deze alumni bewaakt. Huidige universitaire ontwikkelingen in België, zoals de academisering van de hogeschoolopleidingen en de verzelfstandiging van de lerarenopleiding doen twijfel rijzen of deze profilering ook in de toekomst nog langer opportuun is. Ook wat betreft die andere beroepsprofielen

stelt zich de vraag of de universitaire instituten in de toekomst nog wel dienen in te zetten op deze bestaande beroepsprofielen waar ze de boot toch gedeeltelijk, en wellicht onomkeerbaar, hebben gemist en wellicht nog weinig 'bewaking' in de toekomst zullen kunnen bewerkstelligen. Andere niet-universitaire instituties zorgen namelijk al (mede) voor het bewaken van beroepsprofielen zoals 'sportfunctionaris', 'fitnessinstructeur' en 'sporttrainer'. Toch lijkt dergelijke professionele profielbewaking essentieel. Zonder verworvenheden op een daaraan gekoppelde arbeidsmarkt lijkt het namelijk weinig waarschijnlijk dat studenten omwille van een academische onderdompeling in de bewegingswetenschappen an sich interesse voor de opleiding zullen tonen. Om dergelijke professionele profielbewaking alsnog te bewerkstelligen, lijkt het daarom vanuit universitair perspectief opportuun om in de toekomst directere kruisbestuiving tussen academische en professionele profielbewaking te realiseren. Concreet impliceert dit de incorporatie van welbepaalde kennis en vaardigheden die tot de academische identiteit van de eigen discipline behoren binnen de professioneel georiënteerde opleiding lichamelijke opvoeding/bewegingswetenschappen en de bewaking van nieuwe beroepsprofielen voor de afgestudeerde alumni. Uitgaande van de geschetste huidige biomedische profilering van de discipline lijken er mogelijkheden voorhanden om in te spelen op de recente verschuivingen binnen het beroepsveld. De wetenschappelijke en professionele begeleiding van sporters en topsporters lijkt zo één van die 'booming' sectoren te zijn waar in de toekomst steeds meer maatschappelijke vraag naar lijkt te zullen komen en waarvoor dito financiële mogelijkheden ter beschikking zullen worden gesteld. Hoewel de meeste universitaire instituten zelf beschikken over gerenommeerde sportadvies- en begeleidingscentra – waar kennis en praktijken worden gedeeld rond onder meer inspanningsfysiologie, trainings- en voedingsleer, sportpsychologie, sportgeneeskunde en sportkinesitherapie – lijken dergelijke expertisecentra in België ook steeds meer buiten de universiteiten te worden opgericht. Indien de universitaire instituten dergelijk beroepspro-

fiel voor hun alumni wensen te bewaken, is het essentieel dat de universitaire opleiding lichamelijke opvoeding/bewegingswetenschappen door het beroepsveld wordt erkend als zijnde de meest geschikte voorbereiding voor het uitoefenen van dergelijk beroep. Dergelijke bewaking impliceert dus dat masters in lichamelijke opvoeding/bewegingswetenschappen en niet sportartsen of psychologen, fysiologen, diëtisten met een zekere affiniteit of ervaring binnen de sportsector, als meest bekwaam worden gepercipieerd en dus ook tewerkgesteld binnen het beroepsveld. Om dergelijke bewaking te realiseren, is de uitbouw van een sterke, unieke academische identiteit net essentieel zodat het doorvoeren van dergelijk sportgericht onderzoek binnen de universiteiten erkend wordt als horende bij de identiteit van lichamelijke opvoeding/bewegingswetenschappen en dus niet door onderzoekers uit andere disciplines kan worden opgeëist. Alleen door academische profielbewaking te bewerkstelligen, kan de incorporatie van dergelijke 'body of knowledge' binnen de eigen opleiding ertoe leiden dat deze gedeelde kennis en praktijken door de wetenschappelijke en maatschappelijke omgeving worden erkend als horende tot het onderzoeks- en actieterrein en dus ook tot de professionele en academische identiteit van lichamelijke opvoeding/bewegingswetenschappen. Essentieel hierin is het vormgeven en bewaken van een wettelijk kader dat de uitoefening van dergelijke beroepen reglementeert. Momenteel hebben afgestudeerde masters in lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen het recht niet om zichzelf, ondanks hun vijfjarige universitaire opleiding, de labels 'sportpsycholoog' (horende tot de psychologie) of 'sportdiëtist' (horende tot de voeding- en dieetkunde) toe te eigenen. Het blijft dan ook noodzakelijk dat de universitaire instituten in de toekomst blijven inzetten op de bewaking van dergelijke professionele statuten, zoals dat recent ook gebeurt in de besprekingen rond de mogelijke invoer van het statuut van de 'bewegingsdeskundige', zijnde een expert op het domein van fysieke activiteit en gezondheid.

TREFWOORDEN:

academisch profiel, bewegingswetenschappen, lichamelijke opvoeding, professioneel profiel, profielbewaking, universitaire instituten

SOPHIE COOLS
Directeur Sport
Vlaamse Sportfederatie

BELANGRIJKE WIJZIGINGEN OP VLAK VAN HET GEMEENTELIJK SPORTBELEID

Hoewel het huidige decreet voor de gemeentelijke sportdiensten slechts dateert van 2007, werd in 2012 een nieuw decreet opgemaakt en goedgekeurd. Dit was noodzakelijk aangezien het decreet Planlastvermindering en de interne staatshervorming nieuwe vereisten opleggen voor enkele decreten, waaronder het decreet op de sportdiensten. We geven je in dit artikel een overzicht van de belangrijkste aspecten uit het 'decreet van 6 juli 2012 houdende het stimuleren en subsidiëren van een lokaal sportbeleid'

Belangrijk:

De subsidiëring van steden en gemeenten op basis van het nieuwe decreet lokaal sportbeleid zal pas vanaf 1 januari 2014 gebeuren. Voor het werkingsjaar 2013 gebeurt het gemeentelijk sportbeleid (subsidie-reglementen, impuls-subsidie, ...) nog volgens het decreet lokaal sport voor allen-beleid (9 maart 2007).

Aanleiding en beleidsvisie

De directe aanleiding voor de aanpassing van het nog geldende decreet lokaal SVA-beleid is het planlastendecreet, en de interne staatshervorming. Tegelijkertijd werd geopteerd om het decreet ook op een aantal punten inhoudelijk aan te passen, rekening houdend met actuele maatschappelijke prioriteiten en met de beleidskeuzes van Vlaams minister van Sport Muyters.

Het Vlaamse sportbeleid wil via een hechte samenwerking met alle gemeentebesturen zo veel mogelijk mensen in Vlaanderen stimuleren, activeren en begeleiden tot een kwaliteitsvolle duurzame sportbeoefening in hun directe omgeving. Hierbij is het belangrijk dat de gemeente een regierol opneemt. Vlaams minister van Sport Philippe Muyters: "De gemeenten staan als bestuursniveau het

dichtst bij de burger en ontwikkelen via hun sportbeleid een coherente visie op het lokale sportgebeuren. Dit beleid moet dynamisch en innovatief zijn en optimaal inspelen op de lokale context."

Vier beleidsprioriteiten

"De sportverenigingen spelen daarbij een centrale rol omdat ze garant staan voor een duurzaam sportaanbod zowel op het sporttechnische als het sociale vlak en dit met bijzondere aandacht voor de jeugd", zegt minister Muyters. Rekening houdend met de huidige maatschappelijke trends is het de taak van het lokale sportbeleid om ook in te zetten op een aanvullend, innovatief, laagdrempelig activerend sportaanbod. Dit met het oog op een levenslange beweeg- en sportparticipatie en met bijzondere aandacht voor kansengroepen. Hierbij wordt transversale samenwerking nagestreefd. Om het effect te genereren dat iedereen aangezet wordt tot sportief bewegen of tot duurzaam sporten worden de volgende beleidsprioriteiten Sport voor Allen voor de gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie opgenomen:

1. het ondersteunen van de kwalitatieve uitbouw van de sportverenigingen via een

doelgericht subsidiebeleid

2. het stimuleren van sportverenigingen tot professionalisering met een bijzonder accent op kwaliteitsvolle jeugdsportbegeleiding en eventueel tot onderlinge samenwerking
3. het voeren van een activeringsbeleid met het oog op een levenslange sportparticipatie via een anders georganiseerd laagdrempelig beweeg- en sportaanbod
4. het voeren van een beweeg- en sportbeleid met aandacht voor transversale samenwerking zodat kansengroepen gelijke kansen krijgen om actief te participeren in sport.

Beleidsprioriteiten 1 en 2 focussen op de sportclubs. Beleidsprioriteiten 3 en 4 gaan breder dan de sportclubs en breder dan 'sport' (ook beweegactiviteiten). Bewegen wordt binnen dit decreet wel gezien met een uiteindelijk doel tot sportbeoefening.

Algemeen

Het decreet biedt kansen voor het sport- én beweegbeleid van de gemeenten. Binnen beleidsprioriteiten 1 en 2 is er vooral focus op het sportbeleid, en meer specifiek op de sportclubs. Binnen beleidsprioriteiten 3 en 4 wordt

ling van de sportraad vrij, terwijl het huidige decreet stelt dat de sportraad representatief moet zijn voor alle vormen van sportbeoefening. Ook het opmaken en uitvoeren van een sportbeleidsplan verdwijnt als verplichting. De gemeenten zullen doelstellingen en acties moeten inschrijven in het algemeen (sectoroverschrijdende) gemeentelijk meerjarenplan. Algemeen voorspelt men dat het ontstaan van vrijetijdsdiensten een opmars zal kennen, waardoor aparte sport-

diensten zouden kunnen verdwijnen. Het is de vraag of dit als een bedreiging of een opportuniteit moet gezien worden. Belangrijk is dat sport en sportclubs een prominente plaats blijven krijgen in het gemeentelijk beleid.

De beleidsprioriteiten onder de loep

Beleidsprioriteit 1

Binnen beleidsprioriteit 1 moet op basis van een subsidiereglement financiële ondersteuning gegeven worden aan sportclubs in functie van kwalitatieve werking. In het huidige decreet lokaal SVA-beleid moet dit gebeuren op basis van criteria waarvan minstens 51% kwaliteitscriteria zijn. Vanaf 1 januari 2014 is deze kwaliteitsverhouding geen verplichting meer. Het decreet vermeldt wel dat beleidsprioriteit 1 tot doel heeft "het stimuleren van sportverenigingen via directe financiële ondersteuning in de uitbouw van een kwaliteitsvolle permanente inhoudelijke sportwerking, door de kwalitatieve uitbouw van de structuur, de organisatie en de omkadering van de sportvereniging te verhogen." De kans is groot dat heel wat steden en gemeenten hun subsidiereglementen zullen evalueren en aanpassen. De huidige subsidiereglementen dateren in veel gevallen immers van 2008, en met een nieuwe legislatuur (en nieuwe schepen van Sport in 60% van de gemeenten) lijkt een aanpassing, of minstens een evaluatie van de reglementen logisch. Uiteraard hoopt de VSF met haar sportfederaties daarbij op aandacht voor administratieve eenvoud/vereenvoudiging.

Beleidsprioriteit 2

Beleidsprioriteit 2 is uitsluitend van toepassing op sportclubs van erkende Vlaamse sportfederaties. De VSF (en de BVLO, red.) vindt dit een positief gegeven. De subsidie moet geheel of gedeeltelijk aangewend worden voor de kwaliteitsverhoging van de jeugdsportbegeleiders en jeugdsportcoördinatoren. Enerzijds wordt daar-

bij de kwaliteitsverhoging van de jeugdsportbegeleiders en de jeugdsportcoördinatoren beoogd op het sporttechnische, tactische of sociaal-pedagogische vlak, en voor de jeugdsportcoördinatoren ook op het beleidsmatige en organisatorische vlak. Anderzijds wordt de verhoging van het aantal sportgekwificeerde jeugdsportbegeleiders en jeugdsportcoördinatoren en van hun sportkwalificatie beoogd. Dit lijkt sterk op de huidige impulssubsidies, met dat verschil dat binnen de huidige impulssubsidies de meerderheid van de impulssubsidies moest gaan naar de directe financiële ondersteuning van sportclubs (subsidiereglement). Dat is niet meer het geval: de gemeente mag deze subsidies ook uitsluitend aanwenden voor eigen initiatieven.

De subsidie binnen deze beleidsprioriteit kan bijkomend aangewend worden voor:

- de gehele of gedeeltelijke vergoeding van de loonkosten voor functies inzake de coördinatie van het beleid op het sporttechnische, beleidsmatige, sociaal-pedagogische of organisatorische vlak in de sportverenigingen. De coördinatoren oefenen de functie actief uit in een of meer sportverenigingen en beschikken over de nodige competenties voor de coördinatieopdracht
- de kosten van sportverenigingen in het kader van structurele samenwerkingsverbanden of fusies tussen sportverenigingen met het oog op de uitbouw van een ruimere en kwaliteitsvolle werkingsbasis voor de betrokken sportverenigingen

De subsidie kan niet besteed worden aan materiaal, infrastructuur of evenementen. De positieve punten van de impulssubsidies worden (deels) behouden. De VSF vindt dit positief.

Beleidsprioriteit 3

Binnen beleidsprioriteit 3 moet de subsidie aangewend worden voor het voeren van een activeringsbeleid met het oog op een levenslange sportparticipatie. De subsidie kan verantwoord worden door kosten die verbonden zijn aan de organisatie van eigen initiatieven van de gemeente, respectievelijk van de VGC, of door de subsidiëring van derden. De subsidie mag niet besteed worden aan de bouw of renovatie van infrastructuur (of uitbatingskosten). De VSF vindt het positief dat anders georganiseerd aanbod ook focust op levenslange sportparticipatie, en niet focust op eenmalige evenementen. Dat de sportclubs daarom een belangrijke partner zijn, is een open deur in-
trappen.

ruimte gelaten voor andere vormen van sportparticipatie, via anders georganiseerd sporten, beweegactiviteiten, ... De VSF (en de BVLO, red.) vindt het goed dat er duidelijke keuzes gemaakt werden, waarbij de sportclubs (opnieuw) een prominente plaats krijgen in het lokaal sportbeleid. Nieuw is dat deze zaken voortaan ook in samenwerking met de sportclubs georganiseerd kunnen worden. In het vorige decreet was samenwerking met sportclubs niet subsidieerbaar voor de hoofdstukken rond anders georganiseerd sporten en toegankelijkheid tot/diversiteit in de sport. De VSF (en de BVLO, red.) vindt dit een positieve evolutie. Voor beleidsprioriteit 3 en 4 blijft de gemeente wel de coördinator- en de regierol vervullen ook al worden de sportclubs ingeschakeld om bepaalde initiatieven mee te realiseren.

De gemeenten kunnen voor hun sportbeleid een subsidie van 2,40 euro per inwoner ontvangen. In het vorige decreet was dit 2,30 euro: 1,50 euro voor de beleidssubsidie en 0,80 euro voor de impulssubsidie.

De gemeenten zijn verplicht om de subsidies als volgt te verdelen:

Beleidsprioriteit 1: minstens 25% of 0,60 euro per inwoner (huidige hoofdstuk 1 is 0,75 euro)
Beleidsprioriteit 2: minstens 35% of 0,84 euro per inwoner (huidige impulssubsidies is 0,80 euro)
Beleidsprioriteit 3: minstens 10% of 0,24 euro per inwoner (huidige hoofdstuk 2 is 0,30 euro)
Beleidsprioriteit 4: minstens 10% of 0,24 euro per inwoner (huidige hoofdstuk 3 is 0,15 euro)
De overige 20% kan vrij verdeeld worden over de beleidsprioriteiten.

Enkele huidige algemene voorwaarden vallen weg, in hoofdzaak doordat het bovenliggende Planlastendecreet deze niet meer toelaat. Zo is een gemeente niet meer verplicht om een (sportgekwificeerd) ambtenaar in dienst te hebben. Ook op vlak van de sportraad zijn er minder voorwaarden. Zo is de samenstel-

Beleidsprioriteit 4

Een belangrijke wijziging op vlak van doelgroepenbeleid ten opzichte van het huidige decreet lokaal SVA-beleid is de afbakening van het begrip 'kansengroep' als 'een geheel van personen die vanwege een of meer gemeenschappelijke persoons- of situationele kenmerken feitelijk ongelijke kansen hebben inzake sportparticipatie en voor wie bijgevolg een specifiek sport- en beweegbeleid noodzakelijk is'. Het begrip 'ongelijke sportkansen' is hierbij cruciaal. De boodschap vanuit Vlaanderen is duidelijk: richt je op mensen die geen gelijke sportkansen hebben (los van de 'stigmatiserende doelgroep') en richt je niet op een 55-plusser die sowieso al aan sport doet of een rijke 'nieuwe Belg' die zijn weg in de sportwereld al goed kent. Transversale samenwerking met andere beleidsdomeinen (niet-sport) is hierbij een basisvoorwaarde om tot succes te komen.

Belangrijk voor de sportclubs!

Als sportclub is het belangrijk om te weten dat de gemeentelijke sportdienst vanaf 2014 volgens een nieuwe regelgeving zal moeten werken. Dat betekent dat de sportdiensten momenteel hun nieuw beleid aan het voorbereiden of opmaken zijn. Zo zal men nieuwe doelstellingen en acties op poten zetten, om vanaf januari 2014 uit te voeren. Bepaalde gemeenten zullen hun subsidiereglementen wijzigen, of de sportraad opnieuw samenstellen.

Als sportfederatie roepen we je op om je goed te informeren over deze wijzigingen. En indien mogelijk er actief aan mee te werken. Misschien houdt jouw gemeente wel een bevraging bij alle sportclubs? Of is er een vraag naar clubs die willen meedenken over het toekomstig beleid? Veel succes!

Bron: VSF magazine, 01/2013, pp. 16-1, www.vlaamssportfederatie.be

Sportimonium

Herbeleef ons koersverleden

"IN HET WIEL VAN EDDY MERCKX"

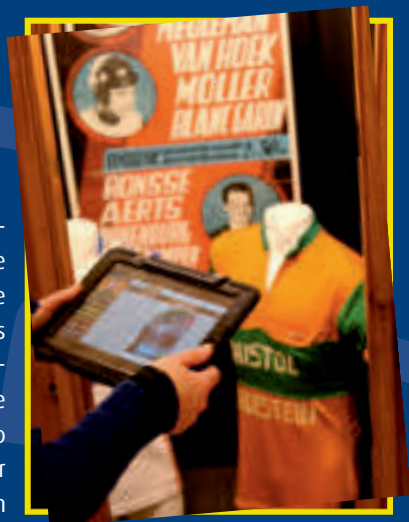
Is uw stalen ros klaar voor de komende vakantiedagen? Als de zon nog op zich laat wachten, kan je alvast in het Sportimonium terecht voor een digitaal belevingsparcours rond ons wielervedgoed en onze grootste wielerved Eddy Merckx. Met een tablet in de hand wandel je doorheen de vaste tentoonstelling en kom je vanalles en nog wat te weten over ons wielerved en over de wielersport. Waar komt het woord velo vandaan? Met welke snelheid werd de eerste Tour de France gereden? Wat is een fringale? Hoeveel overwinningen behaalde Merckx? Wie was de Keizer van Herentals? Wat namen de renners vroeger mee in hun bevoorradingszakjes? Welke klassieker wordt La Doyenne genoemd? Is het waar dat renners zich vroeger dopeerden met cognac en gaten boorden in hun frame om sneller te rijden? En zo voort en zo voort ...

Je kan zo diep grasduinen als je zelf wil dankzij de digitale gids. Hou je het liever luchtig en ludiek, zoek dan in de digitale jukebox je favoriete supportersliedjes, herbekijk foto's en films uit de gloriëdagen van onze pedaalridders of test je wielerved in een leuk interactief spel. Een geknipte gezins- of groepsactiviteit voor een regenachtige vakantiedag.

Toch liever zelf de fiets op?

Geen probleem. In samenwerking met Toerisme Vlaams-Brabant en Toerisme Rupelstreek-Vaartland werden in de regio van het Sportimonium 3 nieuwe fietslussen ontwikkeld waarop je heel wat te weten komt over

de lokale koershistorie en de plaatselijke wielerveden. Langs elke fietsroute staan zo'n 15 bordjes die verwijzen naar een leuk feit uit ons wielerved. Fietsers met smartphones kunnen er een QR-code inscannen en komen zo terecht op een mobiele website waar ze meer informatie, anekdotes, liedjes en beeldmateriaal vinden. In Nieuwenrode bijvoorbeeld wordt het verhaal verteld van de drie generaties fietsmakers Emrin. In Peutie komt Lomme Driessens aan bod, de koersdirecteur die Merckx meerdere keren heeft vervloekt als hij te vroeg uit het peloton ontsnapte. In Casa Grinta kunnen fietsers zich vergapen aan meer dan 300 gesignde truitjes, van renners zoals Tom Boonen, Fabian Cancellara of Lars Boom. En in Elewijt kun je testen of je recht op kunt blijven op de wielerved Den Reggel. Stuk voor stuk leuke extraatjes voor fietsliefhebbers.

© Mindy boswell

Meer info:
www.sportimonium.be & www.inhetwielvaneddymerckx.be

PROTOCOL SCHOOLZWEMMEN

Inspiratiebron voor overleg en samenwerking tussen zwembaden en scholen

MARJOLEIN VAN POPPEL
Stafmedewerker ISB

Een werkgroep van zwembadbeheerders en pedagogische adviseurs en begeleiders maakte de afgelopen maanden werk van een opfrissing van het 'Protocol Schoolzwemmen'. In deze bijdrage wordt de basis van deze nieuwe editie uit de doeken gedaan. In het protocol zelf - dat via www.isbkennisbank.be beschikbaar is - staan bijkomende suggesties voor een meer aan de context aangepaste invulling.

Met dank aan de leden van de werkgroep: Jan Bongaerts, Jan Rombaut, Erik Vermeulen, Rik Beckers, Nathalie Ceulemans, Dirk De Bock, Anny Devreker, Leen Mertens en Lieve Van Lancker

In 2004 zag het Protocol Schoolzwemmen het levenslicht, met als doel het overleg en de samenwerking tussen zwembaden en scholen te bevorderen. Doorheen de jaren raakte het protocol wat in de vergeethoek. Tijd dus om het weer in de kijker te plaatsen, maar niet zonder een actualisering. Een werkgroep van zwembadbeheerders en pedagogische adviseurs en begeleiders van de verschillende onderwijskoepels ging aan de slag.

Uitgangspunten

Het Protocol Schoolzwemmen wil een inspiratiebron zijn voor overleg en samenwerking tussen zwembaden en scholen. Dit met het oog op een kwaliteitsvol zwemonderwijs en het verlenen van voorrang aan leerlingen-

groepen waarvoor de leerplandoelen zwemmen van toepassing zijn (zie kadertje). Met deze leidraad willen ISB en de pedagogische begeleidingsdiensten de lokale partners (zwembad en school) inspireren om de samenwerking te optimaliseren. Het protocol moet gezien worden als een startdocument dat afhankelijk van de lokale context concreter vorm kan krijgen.

Elementen voor de overeenkomst

Na een omschrijving van de beide partijen (school en zwembad) volgt een engagementsverklaring waarbij de directies van het zwembad en de school zich engageren om voorrang te verlenen aan leerlingengroepen waarvoor de leerplandoelen zwemmen van toepassing zijn.

“ DE BASISGEDACHTEN IS STEEDS 'ELKE
LEERLING EEN KWALITEITSVOLLE
ZWEMLES AANBIEDEN' ”

Leerlingen met leerplandoelen zwemmen:

- gewoon en buitengewoon lager onderwijs;
 - 1ste graad secundair onderwijs (SO);
- buitengewoon secundair onderwijs (BuSO);
 - 2de en 3de graad SO, studiegebied sport;
- studiegebied maatschappelijke veiligheid;
 - lerarenopleidingen.

Hierna wordt er aandacht besteed aan de afspraken waar het zwembad zich toe verbindt en de afspraken waar de school zich toe verbindt. Voor het zwembad gaat dit over:

- de nodige maatregelen treffen met betrekking tot de veiligheid van de leerlingen (naleven wettelijke verplichtingen, reglement van interne orde en de noodprocedures aan de school bezorgen, duidelijkheid over het statuut van de begeleidende leerkracht);
- een kader scheppen voor de realisatie van kwalitatief zwemondericht;
- voorrang verlenen aan leerlingen met leerplandoelen zwemmen;
- een flexibele planning hanteren voor periodiek zwemondericht;
- werken met een transparante procedure: jaarlijks overleg schoolzwemmen, inventarisatie desiderata schoolzwemmen, welke

medescholen doen een beroep op het zwembad, ontwerp van zwemrooster;

- de aanwezige hulpmiddelen en spelmateriaal aanbieden.

Van de scholen wordt verwacht dat

- de begeleidende leerkracht zijn taak op een actieve wijze uitvoert;
- de begeleidende leerkracht verantwoordelijk is voor een ordelijk verloop van de zwemactiviteit (aankomst, omkleden, douchen) en de begeleiding van de zwemles (ook indien externe (hulp)lesgevers ingeschakeld worden);
- ze zich engageert om zich flexibel op te stellen t.a.v. het uurrooster van het zwembad;
- ze aanwezig is op het jaarlijks overleg schoolzwemmen en haar desiderata kenbaar maakt aan het zwembad.

Tot slot wordt een structureel ingebouwd evaluatiemoment, waar het schoolzwemmen en de samenwerking besproken worden, als een waardevolle tool gezien. Het zwembad neemt hiertoe het initiatief en de school verbindt zich ertoe iemand af te vaardigen voor het overleg.

Aanvraagformulier

Om een goede planning te kunnen maken, is het belangrijk om een duidelijk beeld te hebben van de leerlingengroepen die komen zwemmen. In het Protocol Schoolzwemmen wordt een sjabloon aangereikt dat als vertrekpunt kan dienen. Gegevens die hierin opgevraagd worden zijn:

- contactgegevens en instellingsnummer van de school, maar ook het e-mailadres van de leerkracht LO;
- planning: welke klassen komen wanneer zwemmen;
- samenstelling van de klasgroepen: aantal leerlingen, aantal jongens, aantal meisjes, leerjaar/kleuterklas;
- timing en begeleiding: uur aankomst zwembad, aanvang lesuur, aantal begeleiders ...

TREFWOORDEN:

schoolzwemmen, ISB, pedagogische begeleiding, protocol, overleg

6 tips voor rimpelloos schoolzwemmen

1. Goede informatiedoorstroming

Een afsprakennota tussen school en zwembad is pas relevant als de informatie alle betrokkenen bereikt. Zowel het zwembad als de school kunnen hier op verschillende manieren hun steentje aan bijdragen.

2. Herkenbaarheid

Voor de redders is het handig wanneer de toezichters van scholen visueel herkenbaar zijn.

3. Duidelijkheid

Wat voor de school evident is, is dat niet per se voor het zwembad en omgekeerd. Door verwachtingen, knelpunten, vragen ... helder te formuleren, krijg je inzicht in elkaars denkpatroon.

4. Concrete afspraken

De afspraken omtrent de gedeelde verantwoordelijkheid die bij schoolzwemmen vaak wordt toegepast, worden het best in een overeenkomst vastgelegd. Zo is het voor beide partijen duidelijk wat ze wel/niet van elkaar mogen verwachten.

5. Overlegmomenten

Via e-mail en telefoon krijg je veel geregeld, maar niet alles. Voor een goede verstandhouding en een vlotte samenwerking is een bijeenkomst vaak een sleutelfactor.

6. Overzicht 'schoolzwemmen' voor het zwembadpersoneel

Het redderspersoneel heeft specifieke taken tijdens het schoolzwemmen, maar ook voor andere personeelsgroepen gelden specifieke aandachtspunten. Een overzicht van wie wat opvolgt, kan een handig hulpmiddel zijn.

Info en bestellen via ISB

www.isbvzw.be of 03/780.91.00

Heb jij
al een
zwembrevet?

Lichamelijke Opvoeding & Sport op School

IN EUROPA

EUROPESE COMMISSIE
EURYDICE HOOGTEPUNTEN

Wat is Eurydice

Het Eurydice Netwerk informeert over en analyseert de Europese onderwijssystemen en het onderwijsbeleid. Het bestaat uit 40 nationale eenheden gevestigd in alle 36 landen die deelnemen aan het Lifelong Learning Programma van de EU en wordt gecoördineerd en beheerd door het EU Education, Audiovisual and Culture Executive Agency in Brussel, dat instaat voor zijn publicaties en databanken.

in Europa vandaag beter te begrijpen heeft het Eurydice Netwerk een rapport opgesteld genaamd Lichamelijke Opvoeding en Sport op School in Europa. Het rapport wil de stand van zaken van Lichamelijke Opvoeding en sportactiviteiten op school in 30 Europese landen in kaart brengen. Het rapport kan aanzien worden als een eerste poging van de Europese Commissie om de belangrijke aandachtspunten en sterktes betreffende Lichamelijke Opvoeding op school in Europa te

identificeren. Dit artikel vat de voornaamste bevindingen van het rapport samen.

Lichamelijke Opvoeding is als vak opgenomen in alle nationale curricula

Lichamelijke Opvoeding is verplicht in alle onderzochte nationale curricula, zowel in het lager als in het secundair onderwijs. In bijna alle landen is de belangrijkste doelstelling van Lichamelijke Opvoeding het stimuleren van de fysieke, persoonlijke en sociale ontwikkeling van de kinderen. Het promoten van een gezonde levensstijl wordt ook vaak benadrukt en gezondheidsopvoeding is uitgegroeid tot een zelfstandig verplicht vak in Ierland, Cyprus en Finland. Leerresultaten van Lichamelijke Opvoeding hangen nauw samen met de belangrijkste doelstellingen van het vak. Een aantal landen, zoals Duitsland, Portugal, het Verenigd Koninkrijk en de Scandinavische landen, hanteren een vakoverschrijdende aanpak met betrekking tot het vak LO op school. Dit betekent dat aspecten van bijvoorbeeld sociale en natuurwetenschappen uitgediept worden tijdens Lichamelijke Opvoeding en vice versa, zo aantonend hoe vakken met elkaar verbonden zijn.

Lichamelijke Opvoeding op school draagt niet alleen bij tot de onmiddellijke fitheid en goede gezondheid van de leerlingen, maar helpt de jongeren ook om fysiek actief te zijn en die activiteit ook beter te begrijpen, wat repercussies heeft voor het verdere leven. Bovendien brengt Lichamelijke Opvoeding ook overdraagbare kennis en vaardigheden tot stand, zoals teamwork en fair play, het cultiveert respect, lichamelijk en maatschappelijk bewustzijn en zorgt voor een algemeen begrip van de 'regels van het spel', die studenten gemakkelijk kunnen gebruiken in andere schoolvakken of het dagelijkse leven.

Omwille van zijn talrijke voordelen heeft de promotie van fysieke activiteit toenemende aandacht gekregen op het Europees niveau. Het EU-Verdrag van Lissabon van 2009 heeft de Europese Unie een wettelijke grond gegeven om op te roepen tot actie om de Europese dimensie in sport te ontwikkelen en om bij te dragen aan de promotie van Europese sportonderwerpen.

Met het oog op deze beleidsontwikkelingen, en om de situatie van Lichamelijke Opvoeding

Voorbeelden van vakoverschrijdende benaderingen:

- In Tsjechië, Duitsland en Noorwegen zijn verkeersregels voor voetgangers en fietsers een deel van het LO-curriculum.
- De Scandinavische landen rapporteren dat leerlingen gebruik leren maken van kaarten of andere middelen om zich te kunnen oriënteren in een natuurlijke omgeving.
- Tsjechië, Griekenland en Polen verwijzen naar het belang van jongeren vertrouwd te maken met de Olympische idealen en symbolen.
- In Slovenië worden niet LO-leerkrachten aangemoedigd om hun lessen af en toe te onderbreken voor een zogenaamd 'gezondheidsmoment'. Tijdens deze korte pauze houden de leerlingen een beweegmoment en ontspannen ze even.

Spelen en gymnastiek zijn de twee meest voorkomende verplichte activiteiten die aangeleerd worden

Centrale autoriteiten in veel landen nemen basis motorische activiteiten zoals wandelen, lopen, springen en werpen op in hun curricula in de eerste jaren van het lager onderwijs. Geleidelijk aan bouwen de curricula deze basisvaardigheden uit en vergroten ze hun toepassingsgebied om meer complexe sportdisciplines te dekken. De meest voorkomende verplichte activiteiten worden opgelijst in tabel 1, met enkele landen die de scholen autonomie verlenen om te beslissen of de activiteit optioneel dan wel verplicht is. Onder de verplichte LO-activiteiten in scholen, komen spelen – de typische balspelen – het meest voor.

▼

o

D

D

14

E

E

▼

✿

11

1

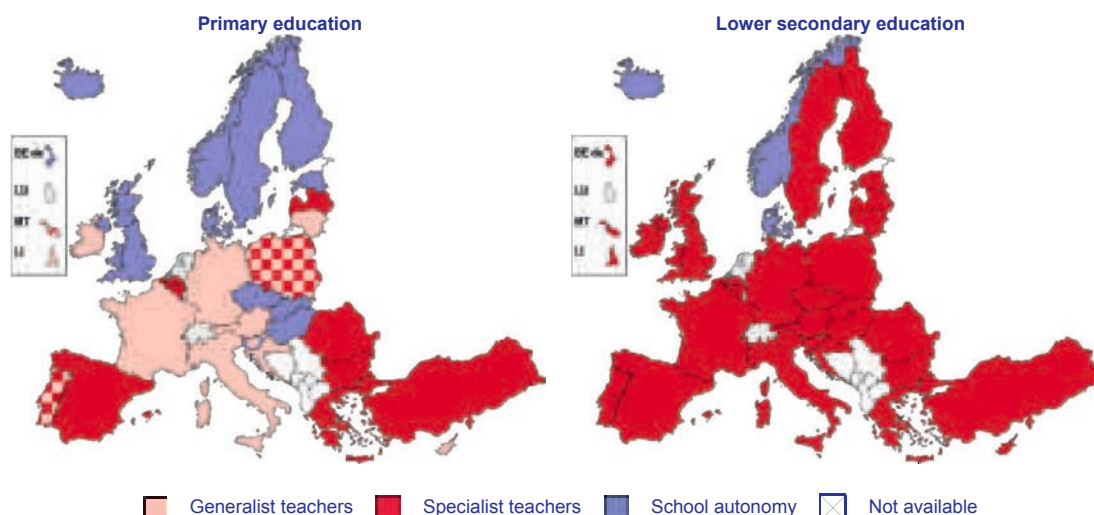
1

11

1

11

▼ **TABEL 3:** Aanbevelingen betreffende de specialisatie die vereist is om Lichamelijke Opvoeding te onderwijzen in het lager onderwijs (ISCED 1) en in het lager secundair onderwijs (ISCED 2), 2011/12

Source: Eurydice.

Hervormingen in Lichamelijke Opvoeding op komst in veel landen

Ongeveer een derde van de respondenten (landen) zijn op dit moment hervormingen aan het plannen die betrekking hebben op Lichamelijke Opvoeding. Portugal en Finland bijvoorbeeld hebben de intentie om het profiel van fysieke activiteiten te verhogen door de

minimum onderwijstijd te verhogen. Griekenland en Hongarije zijn van plan om het aanbod van georganiseerde fysieke activiteit op school te diversifiëren. Nationale hervormingen in veel landen trachten ook om de omstandigheden waarin het vak onderwezen wordt te verbeteren en om de lerarenopleiding te promoten.

De volledige studie

'Physical Education and Sport at School in Europe' kan u terugvinden in het Engels op de Eurydice website: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/thematic_studies_en.php Gedrukte kopieën van het rapport kunt u opvragen via: eacea-eurydice@ec.europa.eu Contactpersoon: Wim Vansteenkiste, Communication and Publications: tel. 02/299.50.58.

ISCA krijgt 1 miljoen euro Subsidie van 1 miljoen voor de MOVE week 2013

ISCA of de International Sport and Culture Association is verheugd te mogen aankondigen dat het 1 miljoen euro toegekend krijgt van het budget van de Europese Unie. De subsidie moet aangewend worden voor de MOVE week, editie 2013 (7 tot 13 oktober), een jaarlijks Europees evenement en integraal deel van de 'NowWeMove (2012-2020) Campagne. Het doel van de MOVE week is om de voordelen van het actief zijn en het regelmatig deelnemen aan sport en fysieke activiteit te promoten. Een breed scala van promotoren van fysieke activiteit zal zowel nieuwe als bestaande evenementen en activiteiten organiseren voor de MOVE Week 2013. ISCA noemt hen MOVE Agents. Daaronder vinden we bijvoorbeeld individuen, NGO's, scholen, bedrijven en gemeenten van alle Europese landen. Ook de Bond voor Lichamelijke Opvoeding (BVLO) werd door ISCA benaderd en is erkend als MOVE Agent (red.). De NowWeMove-Campagne wordt in 2013 gecoördineerd door ISCA in samenwerking met de ECF – European Cyclists' Federation. Mogens Kirkeby, de voorzitter van ISCA: "Met de MOVE Week 2013 willen we burgers van zuid, noord, oost en west bereiken en betrekken bij dit Europees evenement. Samen met de MOVE Agents uit heel Europa willen we de verscheidenheid van lokale initiatieven met betrekking tot actieve levensstijl, sport en fysieke activiteit illustreren. Wij nodigen steden, organisaties, bedrijven en individuen uit om ook MOVE Agents te worden en bij te dragen door mensen te doen bewegen."

Europees Parlementslid Morten Løkkegaard, financieel verslaggever van het Comité Cultuur en Onderwijs van het Europees Parlement, die heeft bijgedragen aan het veiligstellen van ondersteuning voor de MOVE Week 2013: "De MOVE week is een belangrijk Europees initiatief om de voordelen van fysiek actief zijn te promoten, en het is een primaire zorg van de Europese Unie om Europese burgers aan te moedigen om een gezonde levensstijl aan te nemen. Ik ben fier dat het Europees Parlement via het EU-budget voor 2013 dit initiatief steunt en kijkt uit naar de MOVE Week 2013!"

Kevin Mayne, Development Director van ECF: "De federatie van Europese Fietsers is trots een partner te zijn in de MOVE Week 2013 en de ruimere NowWeMove-campagne. Wij zijn volledig akkoord met de visie van een grotere intersectorale samenwerking om fysieke activiteit te promoten en we zijn blij te kunnen bijdragen aan het succes van de MOVE Week 2013."

Meer info: <http://www.isca-web.org/english/moveweek>

De Bond voor Lichamelijke Opvoeding laat jou graag nagenieten van de activiteiten die de afgelopen paar maanden hebben plaatsgevonden. Was je er niet bij, geen nood, onze activiteitenkalender biedt jou nog veel kansen om mee te sporten en bij te scholen!

BVLO-RECREATIEVE ACTIVITEITEN

Melle Loopt onder een prachtige lentezon!

Ochtendstond heeft goud in de mond...

Vrijdagmiddag bij het opzetten van het parcours waren de weergoden ons slecht gezind. De ene regenbui volgde de andere gewillig op. Met een bang hartje keken we uit naar zaterdagochtend, maar wonder boven wonder was de zon van de partij.

Tot na de opkuis zaterdagmiddag, was de zon ons goedgezind. Joepie!

De duuloop lokte ongeveer 70 lopers en een mooi aantal supporters. Ook de vrijwilligers van de Melle Loopt hadden er meer dan zin in. Een dikke merci aan iedereen die deze dag in goede banen hielp leiden en aan de fantastische kleine en grote lopers!

Enkele enthousiaste reacties nadien die we nauw ter harte nemen:

- *Vooreerst wil ik jullie feliciteren met de organisatie. Het zat bijzonder goed in elkaar en de medewerkers waren stuk voor stuk enthousiaste mensen. Heel fijn om aan deel te nemen.* Inge Van Vynckt
- *Even laten weten dat het supertof was in Melle vandaag! Een hele goeie organisatie, hilarische commentator en leuk parcours...* Kim Junius
- *Was al voor tweede keer leuk initiatief. Hopelijk komt er nog een 3de editie.* Wouter De Schepper

Geslaagd Ropeskippingkampioenschap i.s.m. Brussels Jump Club!

Mini's:

1. Hanne Lievens (Let's Go)
2. Lisa De Clerck (Let's Go)
3. Neelke Van Goethem (Let's Go)

Beloften:

1. Anse Wetzels (Saliré)
2. Janne Lievens (Let's Go)
3. Syhame Lait (Brussels Jump Club)

Juniores/Seniores:

1. Lotte Lievens (Let's Go)
2. Heleen Claeys (Let's Go)
3. Laura Swinnen (Saliré)

Proficiat en tot volgend jaar iedereen!

Op zaterdag 4 mei waren een vijftigtal skippers te gast in Koeckelberg voor het Individueel Ropeskippingkampioenschap. De organisatie was in handen van de BVLO en Brussels Jump Club. Skippers van gastclub Brussels Jump Club, van Let's Go Aalter en Saliré Bocholt maakten er een mooie wedstrijd van. De sfeer zat er meteen goed in, mede dankzij de geboren speaker Geert. Geen jachtig gedoe, alles in teken van het welbevinden van de skippers, kortom een aangename springatmosfeer. Eigenlijk was iedereen een winnaar, maar we maakten toch een topdrie in de diverse categorieën. Zij kregen een mooie medaille en een bijzonder ropeskippingtouw. Alle deelnemers en lieve vrijwilligers werden verwend met een goodiebag en button.

NASCHOLINGEN

Nascholing Dans en Gedurfde Balsporten 20 maart 2013 – Aartselaar

Woensdag 20 maart was een heuse sneeuw- en filedag maar dat kon de BVLO en de deelnemers van de nascholing niet tegenhouden om in Aartselaar een leerrijke voormiddag te beleven. Tijdens deze nascholing kwamen hippe dansstijlen en gedurfde balsporten aan bod. De deelnemers konden uit acht verschillende workshops hun twee favoriete sessies uitkiezen. Elke Londers gaf een sessie 'Hiphop for kids' en liet nadien onder een hevige beat de deelnemers kennismaken met 'House Dance'. Een heel aanstekelijke dansstijl waar zowel de mannelijke als vrouwelijke deelnemers niet op konden blijven stilstaan! Annelies Van Oost startte met een initiatie street- en breakdance voor het secundair onderwijs. De deelnemers moesten zich ten volle concentreren om de grondbewegingen onder de knie te krijgen, met een indrukwekkend resultaat. Nadien was er nog een sessie initiatie streetdance voor het lager onderwijs. Gert Muylle bracht twee sessies 'bumball: een sport die blijft plakken'! Met behulp van het alternatief materiaal van velcro hesjes en ballen blijkt dit een originele variatie op de klassieke balsporten waarvoor je heel wat vaardigheden nodig hebt. Nathan Goddefroy en Tim Van Meirhaeghe lieten ons kennismaken met 'Floorball'. Deze sport is een Zweedse slagsport, nauw verwant met hockey, waarbij je de muren kan gebruiken om te kaatsen. Een echte teamsport met de nadruk op amusement, individuele techniek en tactisch inzicht.

Nascholingen in Limburg

Voorjaar 2013 - Hasselt

In Hasselt startten ze dit jaar met twee sessies jazzdans en vervolgden ze met 'bewegen met kleuters'. Ruth Bollen nam de deelnemers mee in een choreografie jazzdans waaraan twee avonden gewerkt werd. Dan was er de muzische vorming voor beweging met kleuters waarbij de cursisten aan de slag konden met alle 'muzikaal getinte en klankgerichte elementen uit het leerplan. Lesgeefster Inge Joosen zette de deelnemers letterlijk in beweging. In de meer algemene sessie bewegingsonderwijs bij kleuters reikte Stephanie Coppens vernieuwende en gebruiksklare lesideeën aan.

BVLO-CLUBS IN ACTIE

Schermacademie Aarschot & Catena zorgen voor Belgische finale op Challenge Wroclavia 21-25 maart 2013

Voor het 2de jaar gingen Schermacademie Aarschot (Axelle Wasiak en Emma Labro) en Catena (Anne Bultynck) hand in hand naar het prestigieuze schermtoernooi Challenge Wroclavia. Dit is het grootste jeugdtoernooi ter wereld voor jongeren onder de 15 jaar, met deelnemers uit een 25-tal landen. Het toernooi werd dit jaar opgeluisterd door de aanwezigheid van de voorzitter van de FIE (Fédération Internationale d'Esclime of International Federation of Fencing) naar aanleiding van het honderdjarige bestaan van de federatie. De eerste dag van het toernooi was het de beurt aan de categorie 'meisjes degen' voor de geboortejaren 1998-1999, 2000-2001 en 2002 en jonger. Anne (2000), Axelle (2001) en Emma (2000) behoren alle drie tot de middelste categorie. Er waren deze dag 325 deelnemers van 16 landen waaronder België, Duitsland, Polen, Rusland, Roemenië, Singapore, Turkije, Verenigd Koninkrijk, Italië, Spanje en zelfs Jamaica. In totaal werden 1.062 wedstrijden gevochten. Na de mooie openingsceremonie begonnen de drie meisjes eraan. In de eerste poule wonnen Axelle en Anne alle vijf wedstrijden, Emma won er vier en verloor er eentje. De meisjes werden hierdoor meteen goed gerangschikt: Axelle en Anne stonden gelijk op de 3de plaats en Emma op de 20ste plaats.

Trouwe BVLO-voetbalclub FC Corgas viert 40 jaar

Voetbalploeg FC Corgas viert dit jaar zijn veertigjarig bestaan. Voor een amateurvoetbalploeg is dat een hele prestatie.

Ter gelegenheid van hun 40-jarig bestaan, organiseerde Corgas op 25 mei ook de bekerfinale van het Vlaanderens Liefhebbersverbond, op het hoofdterrein van Sparta Petegem. Al vele jaren is FC Corgas bij de sportfederatie BVLO aangesloten. De voetbalclub kreeg een mooi artikel in de krant en een reportage op de lokale zender AVS.

NOTEER NU IN JOUW AGENDA

Sportstage Gent - 30 juli t.e.m. 3 augustus 2013

I.s.m. UGent

Inhoud: Een sportkamp om studenten 2de zit en toekomstige studenten LO klaar te stomen voor het nieuwe academiejaar of voor de tweede zittijd. Een perfecte gelegenheid om in vorm te komen en tekorten weg te werken o.l.v. gespecialiseerde lesgevers.

Plaats: Sportaccommodaties UGent, Watersportlaan 3, 9000 Gent

Organisatie: BVLO Oost-Vlaanderen vzw

Sportstage Hasselt - 12 t.e.m. 16 augustus 2013

Inhoud: Een sportkamp om studenten 2de zit en toekomstige studenten LO klaar te stomen voor het nieuwe academiejaar of voor de tweede zittijd. Een perfecte gelegenheid om in vorm te komen en tekorten weg te werken o.l.v. gespecialiseerde lesgevers.

Plaats: Sporthal Xios Hogeschool, Topsportschool, Zwembad Hasselt en Sportcentrum Kiewit

Organisatie: BVLO Limburg vzw

3D-Nascholing - 20 t.e.m. 22 augustus 2013

I.s.m. UGent

Inhoud: Leraren en studenten LO, kleuterbegeleiders, trainers, sportmonitoren en sportfunctionarissen, ... kunnen zich drie dagen bijscholen in verschillende sportdisciplines onder leiding van vakspecialisten. Een enthousiast lesgeversteam staat klaar om jou met een pak vernieuwend lesmateriaal klaar te stomen voor het nieuwe school- of sportjaar.

Je kan kiezen uit een groot aanbod van méér dan 50 verschillende sessies. In elke sessie van 1u30min wordt een specifieke sporttak en doelgroep bereikt. Je kan inschrijven voor minimum 1 tot maximum 9 sessies.

Plaats: Sportaccommodaties UGent

Organisatie: BVLO Oost-Vlaanderen vzw

Nascholing Bewogen Bewegen - 4 oktober 2013

I.s.m. G-sport Prov. Vlaams-Brabant & DVC Heilig Hart

Inhoud: Tijdens deze nascholingsavond komen een aantal uitgewerkte bewegingsactiviteiten uit het praktijkboek "Bewogen Bewegen" aan bod. Deze praktische sessies worden verzorgd door sportlesgevers van het dienstverleningscentrum Heilig Hart.

Plaats: Sporthal A.J. Brillard, Wandelingstraat 54, 1601 Ruisbroek

38e BVLO Studiedag - 14 november 2013

I.s.m. K.U.Leuven

Inhoud: Sport en bewegen: de leerkracht LO als wegwijzer. We starten met een theoretische openingssessie gevolgd door 3 praktijkmodules.

Plaats: Sportaccommodaties FaBer, Leuven

Kleuters staan niet stil! - 11 december 2013

Inhoud: BVLO organiseert een sportieve voormiddag waarbij leerkrachten Lichamelijke Opvoeding, kleuteronderwijzers, sportpromotoren, studenten, nieuwe ideeën en oefenstof kunnen opdoen om kleuters gevarieerde spelen en bewegingsmogelijkheden te geven.

Plaats: Nog te bepalen

Winterstage - 12 en 13 december 2013

Inhoud: Trainers, sportmonitoren, sportfunctionarissen, leraren en studenten LO kunnen zich gedurende 2 dagen bijscholen in verschillende sportdisciplines onder leiding van vakspecialisten. Plaats: Bloso sportcentrum J. Saelens, Speelpleinlaan 1, 8310 Assebroek

Organisatie: BVLO West-Vlaanderen vzw

Alle info vind je ook op www.bvlo.be en de meegestuurde nascholingsfolders.

Sportoase

Philipssite

Meer dan sport alleen!

SPORTDAGEN in Sportoase Philipssite

Volledig uitgewerkt programma
met een uitgebreid en gevarieerd aanbod aan
indoor- en outdooractiviteiten

klimmen

teambuilding

groepslessen

relaxatietechnieken

zaalsporten

mountainbike

vechtsporten

switching

...

hoogtouwparcours

fitness

Info en reservaties

Info.philipssite@sportoase.be - 016/740.740 - www.sportoase.be/philipssite

"DYNAMISCHE LONGE STAF"

Het BVLO-Secretariaat is open alle werkdagen van 9 tot 12 uur en van 14 tot 17 uur.

Onze algemene gegevens:

tel. 09/218.91.20 – fax 09/229.31.20 – E-mail: info@bvlo.be

We stellen ons even voor:

STEPHANIE COPPENS (1)

Clubwerking en Activiteiten - 09/218.91.23 - clubwerking@bvlo.be

PATRICK DE POORTER (2)

Facturatie en Bestellingen - tel. 09/218.91.21 - facturatie@bvlo.be

KIM D'OOSTERLINCK (3)

Ledenadministratie, Databeheer en Verzekeringen
tel. 09/218.91.25 – administratie@bvlo.be

LINE DUMOULIN (4)

Dagelijkse leiding - tel. 09/218.91.27

SOPHIE VAN AELST (5)

Communicatie en Publicaties - communicatie@bvlo.be

DAVY VAN BOXSTAEL (6)

Nascholingen en Studiedagen - tel. 09/218.91.29 - nascholingen@bvlo.be

NELE VAN RIE (7)

Sportkampen - tel. 09/218.91.28 – sportkampen@bvlo.be

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

DAGELIJKSE LEIDING EN BESTUREN

Dagelijks Bestuur

- **ERIC DE BOEVER (1)**, Voorzitter, Ter Rivieren 11, 9031 Gent/Drongen, tel. 09 282 66 96, eric.deboever@bvlo.be
- **PATRICK DE POORTER (2)**, Financieel Directeur, Monterreystraat 51, 9000 Gent, depoorterpatrik@live.be
- **LINE DUMOULIN (3)**, Secretaris-Generaal, Fraterstraat 96, 9820 Merelbeke, tel. 09 230 59 98, line.dumoulin@bvlo.be
- **JOSSE LAMBRIX (4)**, Voorzitter BVLO Limburg, Eerste Ondervoorzitter, Maastrichtersteenweg 202, 3700 Tongeren, tel. 012 23 38 01, josse.lambrix@telenet.be
- **ANNY DEVREKER (5)**, Draverstraat 5, 9810 Nazareth, tel. 09 385 52 55, anny.devreker@edpnet.be
- **STEPH STORME (6)**, Slodelwieweg 9, 9890 Vurste, stesto@telenet.be

BVLO Adviescomité

- **KRISTINE DE MARTELAER (7)**, Voorzitter, kdmartel@vub.ac.be
- **JORGE COTTYN (8)**, jorge.cottyn@katho.be
- **ANNY DEVREKER (5)**, anny.devreker@edpnet.be
- **LEEN HAERENS (9)**, leen.haerens@ugent.be
- **JOSSE LAMBRIX (4)**, josse.lambrix@telenet.be
- **JAN SEGHERS (10)**, jan.seghers@faber.kuleuven.be
- **LIEVE VAN LANCKER (11)**, lieve.vanlancker@vsko.be

- **LINDA VAN PUYMBROECK (12)**, linda.vanpuymbroeck@artesis.be

RAAD VAN BESTUUR BVLO

Jan Boutmans, Jorge Cottyn, Eric De Boever, Dirk De Clercq, Kristine De Martelaer, Patrick De Poorter, Anny Devreker, Jan Dumon, Freddy Gatz, Eveline Lagae, Josse Lambrix, Johan Lefevre, Eric Leijnen, Jan Seghers, Steph Storme, Linda Van Puymbroeck, Johan Vanthournout, Wim Verbesssem & Line Dumoulin, gemachtigd lid

SENAAT BVLO

Gerda Billiauw, Jean-Pierre Bormans, René Goossens, Jan Priem, Philippe Storme, Georgette Swinnen, Guy Van der Marlière

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(9)

(10)

(7)

(9)

(10)

(11)

(12)

"PROVINCIAAL UITGEBOUWD"

BVLO is nooit veraf. Neem gerust contact op met jouw provinciale afdeling:

BVLO ANTWERPEN vzw

- **VOORZITTER:** Linda Van Puymbroeck
- **SECRETARIS:** Geoffrey Hermes
- **PENNINGMEESTER:** Joeri Clerckx
- CORRESPONDENTIEADRES:** Huis van de Sport, Boomgaardstraat 22 bus 32, 2600 Berchem

BVLO LIMBURG vzw

- **VOORZITTER:** Josse Lambrix, Maastrichtersteenweg 202, 3700 Tongeren, tel. 012 23 38 01, josse.lambrix@telenet.be
- **SECRETARIS:** Sonia Meurant, Nieuwe Steenweg 3A bus 201, 3850 Nieuwerkerke, tel. 011 48.72.13, sonia.meurant@scarlet.be
- **PENNINGMEESTER:** Marc Broeks, Heidestraat 112, 3500 Hasselt, tel. 011 22.96.41, marcbroeks@telenet.be

BVLO OOST-VLAANDEREN vzw

- **VOORZITTER:** Steph Storme, Slodelwieweg 9, 9890 Vurste, 0472 75 23 19 stesto@telenet.be
- **ONDERVOORZITTERS:** Marie-Anne De Pape, Patronagiestraat 7, 9950 Waarschoot, marieannedepape@hotmail.com

- **SECRETARIS:** Sofie Meneve, Slinke Molenstraat 7, 9000 Gent, sofie.meneve@vlg.be
- **PENNINGMEESTER:** Eveline Lagae, Keizer Karelstraat 14, 9700 Oudenaarde, eveline.lagae@westvl.schoolsport.be

BVLO VLAAMS-BRABANT

- **VOORZITTER:** Kristine De Martelaer, Smalle Heerweg 211, 9080 Lochristi kdmartel@vub.ac.be
- **SECRETARIS:** Thomas Doms, Motstraat 10, 1980 Eppegem, thomasdoms@gmail.com
- **PENNINGMEESTER:** Steve De Decker, Rode Kruisstraat 13, 2830 Willebroek, tel. 02 629.37.56

BVLO WEST-VLAANDEREN

- **VOORZITTER:** Jorge Cottyn, Goedendaglaan 106, 8500 Kortrijk, tel. 056 21 20 23, jorge.cottyn@katho.be
- **ONDERVOORZITTER:** Leen Van Looy, Fabrieksstraat 41, 8800 Roeselare, tel. 051 75 11 02, leen.vanlooy@westvl.schoolsport.be
- **SECRETARIS:** Michel Rys, E. Ronselaan 10, 8630 Veurne, tel. 058 31.20.87, rysdeb@hotmail.com
- **PENNINGMEESTER:** Ruben Ost, Antoinette Grosséstraat 15, bus 02.02, 8000 Brugge, tel. 0473 676 960, Ruben.Ost@hotmail.com

DE HELD VAN DE TURNZAAL

DE DETO TURNPANTOFFEL EXCLUSIEF VERKRIJGBAAR BIJ BRANTANO

€ 14⁹⁵

VERKRIJGBAAR VANAF
MAAT 22 TOT 41

- zorgt voor extra stabiliteit
- buigt op de juiste plaats
- ondersteunt de voetboog
- demping dankzij EVA inlegzool
- sluit goed aan door 2 kleefstroken
- gaat twee maten mee door een uitknipbaar kussentje
- makkelijk uitneembare zool
- de rups helpt de kids om het verschil tussen links en rechts te kennen

Voor meer info surf naar www.brantano.be/nl/deto

Deze turnpantoffel is
aanbevolen door de
Federatie van de
Belgische Podologen

BRANTANO

WHAT A SHOE CAN DO

VOORDELEN MET JE BVLO-LIDKAART!

De Bond voor Lichamelijke Opvoeding vzw wil zijn leden graag nog meer voordelen aanbieden en gaat actief op zoek naar partnerships. We onderhandelen druk verder, maar intussen kunnen wij jou al volgende voordelen aanbieden:

Zin in een gratis zeiltochtje?

NIET TE MISSEN!! UITSLUITEND VOOR BVLO-LEDEN

MAANDAG 1 OF DINSDAG 2 JULI 2013

De BVLO-partner Channel Sailing schenkt zoals elk jaar bij het begin van de zomervakantie twee zeiltochten met schipper weg voor in totaal 14 BVLO-leden. Ben je vrij op maandag 1 of dinsdag 2 juli, niet bang voor wat spatten en zin in wat avontuur?

Mail dan snel naar info@bvlo.be en maak kans! Een onschuldige hand bepaalt rond 20 juni of je mee kan.

PS.: Je moet niet kunnen zeilen, maar je kan wel een handje meehelpen als je dat wil.

De jacht vertrekt rond 9 uur 's morgens in Zeebrugge aan de Westhinder Marina, Rederskaai. En als alles meezit, zet de schipper de opvarenden daar ook weer af tegen vijf uur.

Intersport Lanaken

Op vertoon van je BVLO-lidkaart krijg je
20% op alle sportschoenen
10% op alle sportkledij

Adres: Nijverheidslaan 156, 3620 Lanaken

Website: www.intersportlanaken.be

MBT Store Gent

De positieve effecten van MBT blijven ook bij veel medisch specialisten niet onopgemerkt. Steeds meer artsen en fysiotherapeuten zetten MBT dan ook in bij de behandeling van rugpijn, spierblessures en andere lichamelijke klachten. Op vertoon van je BVLO-lidkaart verkrijg je 15% korting op het volledige MBT-gamma.

Adres: Limburgstraat 24, 9000 Gent
Website: www.mbtstores.be

Running Gent

Op vertoon van je BVLO-lidkaart krijg je 10% korting op het volledige gamma. Running Gent is dé specialist in loopschoenen. Je krijgt een gratis loopanalyse en wordt professioneel geholpen. Bij een aankoop krijg je tevens een kortingsbon van 10 euro voor vrienden of familie.

Adres: Kortrijksepoortstraat 19, 9000 Gent

Website: www.runninggent.be

Intersport Gent

Op vertoon van je BVLO-lidkaart krijg je:

- 10 % korting op het hele gamma voor alle leden + een extra korting van 5% vanaf een 4e aankoop
- Ben je BVLO-lid én leerkracht LO dan krijg je 15% korting

Adres: Wijnenstraat 1a, 9030 Mariakerke

Website: www.intersportgent.be

Channel Sailing

Channel Sailing schenkt een zeiltocht met schipper, elke eerste maandag en dinsdag van juli, voor in totaal 14 BVLO-leden. Wil je ook kans maken, stuur een mail naar info@bvlo.be. In de loop van juni trekt een onschuldige hand de gelukkige zeilers.

Adres: Koestraat 1, 8490 Jabbeke & Rederskaai

52 Westhinder Marina, Zeebrugge

Website: www.channelsailing.be

Polar

Polar stelt hartslagmeters ter beschikking die wij kunnen uitlenen aan BVLO-leden voor hun klassen of clubs. Wil je graag een pakket hartslagmeters uitlenen (tot max. 20) voor een bepaalde duur, neem contact op met het BVLO-secretariaat of vul het aanvraagformulier in op de website: www.bvlo.be.

VAB

Als BVLO-lid krijg je een korting van ± 10% bij het afsluiten van een VAB verzekering 'pechservice benelux' en/of 'reisbijstand buitenland'. Neem contact op met het BVLO-secretariaat of vul het aanvraagformulier in op de website: www.bvlo.be.

Mars

Actie Stap en blijf fit (i.s.m. Mars) - zie ook www.stapenblijffit.be, Gratis stappentellers Stap en Blijf Fit, is een project van de firma Mars, gericht naar jongeren van 12 tot 18 jaar met als doel hen zowel binnen als buiten de school meer te laten bewegen. Breng een goed idee aan om je leerlingen meer te laten bewegen door het gebruik van stappentellers en je krijgt een pakket stappentellers cadeau! Stuur je idee op naar het BVLO-secretariaat via e-mail info@bvlo.be

Heb je ideeën voor nieuwe partnerships en voordelen voor BVLO-leden? Breng zelf een partner aan en krijg je lidmaatschap cadeau! *Neem contact op met Sophie Van Aelst, tel. 09/218 91 22 of communicatie@bvlo.be

Uiteraard willen we hier ook onze hoofdsponsors vermelden

Ethias

www.ethias.be

Janssen en Fritsen

www.janssen-fritsen.be

**Janssen
fritsen**

Turnen
is top!

Aagje

Met dank aan Aagje Vanwalleghem

Official supplier:
World Championships Gymnastics Antwerp 2013

Janssen-Fritsen n.v.

Klaverbladstraat 2 • 3560 Lummen • Tel: 013/53.15.07 • Fax: 013/53.15.10 • info@janssen-fritsen.be • www.janssen-fritsen.be

Janssen
fritsen